

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

ZKRATKY A ZKRATKOVÁ SLOVA
V ODBORNÉ ŠPANĚLŠTINĚ

Vedoucí práce: Mgr. Jana Pešková, Ph.D.

Autor práce: Martina Kopřivová

Studijní obor: SJEMO

Ročník: 3.

2010

Prohlášení o autorství

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci, pod vedením Mgr. Jany Peškové, Ph.D., vypracovala samostatně, pouze s využitím uvedené literatury a zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou Univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

.....

podpis autora práce

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí práce Mgr. Janě Peškové, Ph. D., za cenné rady a připomínky, ochotu a vstřícnost při psaní mé bakalářské práce.

Anotace

Cílem bakalářské práce nazvané „Zkratky a zkratková slova v odborné španělštině“ je klasifikovat a analyzovat španělské zkratky. V teoretické části uvedu obecnou charakteristiku zkratk a klasifikaci zkratk různých autorů. V praktické části získaný seznam zkratk rozdělím do pěti tématických oblastí – obchodní, obchodní korespondence, administrativně- právní, Evropské unie a ostatní. V rámci těchto skupin dané zkratky rozdělím podle frekvence výskytu v korpusu Španělské královské akademie, dále je rozdělím podle struktury a v další části se zaměřím na jejich překlad do českého jazyka. V závěru praktické části se budu věnovat problematice užití členu u zkratkových slov. V příloze je seznam nashromážděných zkratk.

Abstract

The aim of bachelor thesis called „Abbreviations and Acronyms in Texts of Professional Spanish“ is to classify and analyse spanish abbreviations. In the theoretic part I introduce general features of abbreviations and then I focus on the classification of different authors. In the practical part I divide the list of abbreviations into five thematic areas – commercial, commercial correspondence, administrative – juridical, European Union and the Others. In terms of this groups I divide them according to their frequency in the corpus of the Royal spanish Academy, then I divide them according to their structure and then I focus on their translation into the czech language. In the last part of the practical part I devote myself to the use of articles of abbreviatory words. In the apendix is the list of abbreviations.

OBSAH

Úvod.....	9
I. TEORETICKÁ ČÁST	
1 Obecná charakteristika.....	11
1.1 Způsoby tvoření slov.....	11
1.2 Význam zkratek.....	11
1.3 Rod a číslo zkratek	12
1.4 Tvoření množného čísla	12
1.5 Užití velkých písmen.....	13
1.6 Výslovnost zkratek.....	13
1.7 Překlad zkratek.....	14
2 Klasifikace zkratek.....	15
2.1 Rozdělení (Gramática Descriptiva).....	15
2.1.1 Afereze.....	16
2.1.2 Hypokoristika.....	16
2.1.3 Synkopy.....	16
2.1.4 Akronyma.....	17
2.1.5 Zkratky čistě grafické.....	17
2.1.6 Zkratková slova.....	17
2.2 Rozdělení (Formación de palabras).....	18
2.2.1 Zkratky, které vznikly krácením.....	18
2.2.2 Akronyma.....	18
2.2.3 Kombinace.....	19
2.2.4 Zkratky čistě grafické.....	19
2.2.5 Zkratková slova.....	19
2.3 Rozdělení (Morfología española).....	20
2.3.1 Zkratky, které vznikly způsobem zvaným „truncamiento“.....	20
2.3.2 Zkratky čistě grafické.....	20
2.3.3 Akronyma.....	20
2.3.4 Zkratková slova „transparentní“.....	21
2.3.5 Zkratková slova „neprůhledná“.....	21

3 Zkratky, zařazené do speciální skupiny.....	22
3.1 Zkratky čistě grafické.....	22
3.1.1 Tvoření zkratk čistě grafických.....	22
3.2 Zkratková slova.....	23
3.2.1 Tvoření zkratkových slov.....	23
3.2.2 Odvozeniny od zkratkových slov.....	23
3.2.3 Využití zkratkových slov.....	24
3.3 Akronyma.....	25
3.3.1 Tvoření akronym.....	25
3.3.2 Typologie akronym.....	26
3.3.3 Akronyma využívaná v literatuře.....	28
4 Shrnutí teoretické části.....	28
II. PRAKTICKÁ ČÁST	
1 Tematické členění zkratk	31
1.1 Oblast obchodních zkratk a zkratkových slov.....	32
1.1.1 Frekvence obchodních zkratk v korpusu RAE.....	33
1.1.2 Rozdělení obchodních zkratk podle struktury.....	34
1.1.3 Obchodní zkratky a jejich překlad.....	35
1.2 Oblast zkratk a zkratkových slov v obchodní korespondenci.....	37
1.2.1 Frekvence zkratk obchodní korespondence v korpusu RAE.....	37
1.2.2 Rozdělení zkratk obchodní korespondence podle struktury.....	38
1.2.3 Zkratky obchodní korespondence a jejich překlad.....	39
1.3 Oblast administrativně- právních zkratk a zkratkových slov	40
1.3.1 Frekvence administrativně- právních zkratk v korpusu RAE.....	40
1.3.2 Rozdělení administrativně- právních zkratk podle jejich struktury....	41
1.3.3 Administrativně- právní zkratky a jejich překlad.....	42
1.4 Oblast zkratk a zkratkových slov týkající se Evropské Unie.....	43
1.4.1 Frekvence zkratk a zkratkových slov EU v korpusu RAE.....	43
1.4.2 Rozdělení zkratk EU podle struktury.....	44
1.4.3 Zkratky EU a jejich překlad.....	45

1.5 Oblast ostatních zkratk a zkratkových slov.....	47
1.5.1 Frekvence ostatních zkratk v korpusu RAE.....	47
1.5.2 Rozdělení ostatních zkratk podle struktury.....	48
1.5.3 Ostatní zkratky a jejich překlad.....	49
2 Užití členů u zkratkových slov.....	50
ZÁVĚR.....	52
RESUMEN.....	54
LITERATURA.....	56
PŘÍLOHY.....	58

Úvod

Pro bakalářskou práci jsem si zvolila téma „Zkratky a zkratková slova v odborné španělštině“. Mému rozhodnutí pomohla skutečnost, že jsem měla možnost se během studia, zejména obchodní španělštiny, setkat s velkým výskytem zkratek. Vlastní zkušenost mě však zklamala. Během mé praxe jsem komunikovala se španělskými obchodníky a překvapilo mě, že zkratky téměř nepoužívali.

Tato práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V první části zkratku definuji, dále představím význam zkratek, jejich tvoření, překlad a výslovnost zkratek. Porovnám a zhodnotím klasifikaci zkratek podle jednotlivých autorů. Všichni uvedení autoři se zabývají rozdělením zkratek podle struktury. Velmi významným zdrojem pro mou bakalářskou práci je Deskriptivní gramatika, dále také Formación de palabras a Španělská morfologie. U každého autora uvedu jeho klasifikaci a na konci kapitoly se pokusím shrnout společné znaky a zdůraznit jejich odlišnosti. V poslední kapitole se budu zabývat skupinami zkratek, které výše zmínění autoři řadí do speciálních skupin, na kterých se shodují a detailně je popisují. Jedná se o zkratky čistě grafické, zkratková slova a akronyma. Na závěr teoretické části shrnu všechny podstatné informace a pro přehlednost uvedu klasifikaci do tabulek.

Pro praktickou část bakalářské práce jsem nashromážděný seznam zkratek rozdělila do pěti tématických oblastí – obchodní, obchodní korespondence, administrativně- právní, Evropské unie a ostatní. Postupně budu tyto tématické okruhy zkoumat podle frekvence výskytu jednotlivých zkratek v korpusu Španělské královské akademie. Dále zkratky tématických oblastí rozdělím podle struktury a zaměřím se na jejich překlad do českého jazyka. V závěru praktické části se budu věnovat užití členů u zkratkových slov.

Seznam zkratk, který bude provázet celou praktickou část mé bakalářské práce je uveden v příloze. Vybírala jsem zkratky, které jsou podle mého názoru často užívané a velmi známé. Významným zdrojem k získání veškerého jazykového materiálu pro mě byla Obchodní španělština. Dalšími zdroji byly *Español por profesiones*, *Manual de documentos administrativos* a *Ortografía práctica española*. Též jsem čerpala ze seznamu zkratk, uvedených v korpusu RAE.

Mým cílem je shrnout informace, které jsem se o zkratkách a zkratkových slovech dověděla z jazykovědné literatury a internetových stránek korpusu Španělské královské akademie (www.rae.es). Tyto poznatky budu analyzovat a zkoumat v korpusu RAE a též v textech evropského práva pomocí portálu Eur-lex. Na konci práce se pokusím zhodnotit výsledky, kterých jsem v této práci dosáhla.

1 Obecná charakteristika

V této kapitole se budu věnovat nejprve otázce, jakými způsoby lze tvořit slova a obohacovat slovní zásobu. Poté se zaměřím na charakteristiku zkratk, dále na způsob, jakým se zkratky tvoří. Vysvětlím problematiku užívání velkých písmen, budu se zabývat výslovností zkratk a též možnostmi jejich překladu do českého jazyka.

1.1 Způsoby tvoření slov

Známe několik způsobů tvoření nových slov. Podle Černého, J. (2008: 45, 57) je jedním z nich je *odvozování* – připojujeme předpony a přípony k základovému slovu. Druhým způsobem je *skládání* – složená slova jsou tvořena spojením dvou, případně i více slov nebo jejich kořenů. Dalším způsobem obohacování slovní zásoby je *přejímání* slov z cizích jazyků. Zbývajícím způsobem je *zkracování* různých druhů slov. V jakémkoliv jazyce existuje sklon k tomu, že se snažíme šetřit naším časem a místem a k tomu nám pomáhá způsob zkracování slov nebo vět, který se v daném jazyce často vyskytuje.

1.2 Význam zkratk

Jak výstižně uvádí Casado Velarde, Manuel (1999: 5077) zkratky jsou výsledkem takového procesu, díky kterému význam slov (jednoduchých i složených) zúžíme a přitom zachováme jejich význam i třídu. Můžeme tedy říci, že dosáhneme nového slova zkrácením jiného slova.

Casado Velarde, Manuel (1999: 5077) zdůrazňuje, že zkratky a zkratková slova jsou tvořena zejména z podstatných jmen například: *auto* = automóvil, *bici* = bicicleta, *tele* = televisión a v menším množství mohou být tvořena i z přídavných jmen, jako například: *extra* = extraordinario, *neura* = neurasténico, *súper* = superior, *repe* = repetido a velmi zřídka se zkracují i příslovce: *basta* = bastante, *tan* = también, *tonces* = entonces.

Druhy zkratk jsou obvykle užívány v různých oblastech. Některé zkratky jsou používány v prostředí rodinném, jiné například v životě profesionálním (tedy v zaměstnání) apod. Jejich užívání vyvolává pocity důvěrnosti. Některé formy zkratk ztratily svůj původní význam slangový nebo domácí a zařadily se do běžného jazyka.

Casado Velarde, Manuel (1999: 5077) říká, že všeobecné jazykové slovníky jsou povinny zaregistrovat takové zkratky, jako je například bici = bicicleta, cine = cinematógrafo, foto = fotografía, tele = televisión, zoo = zoológico.

Černý, J. (2008: 62) uvádí, že jsou takové zkratky, které jsou v současném jazyce často používané a hojně se v textech vyskytují. Jako například – Sr., D., Ud., km., tec., pág., p. ej., a ostatní. Také je však mnoho zkratek, které se v současné době téměř nepoužívají a nalezneme je pouze ve antických textech, například: B.^{mo} P.^e = Beatísimo Padre, M.P.S. = Muy Poderoso Señor, S.M.I = Su Majestad Imperial, SS. MM. = Sus Majestades.

1.3 Rod a číslo zkratek

Zkratková slova jsou podstatná jména, u kterých můžeme určit jejich číslo a rod. Podle Králové, J. a kol. (1999: 79) se rod a číslo zkratek a zkratkových slov řídí rodem základního členu. U zkratek tedy určujeme rod a číslo tak, že například zkratkové slovo ONU – jejíž první písmeno je O – od slova organizace (la Organización). Tudíž toto slovo je ženského rodu v jednotném čísle, proto dáváme člen la před zkratkové slovo (la ONU).

U zkratkového slova GRAPO určíme člen tak, že ho odvodíme od prvního slova daného názvu (v tomto případě tedy od slova los grupos). Tento člen je poté určující pro celé zkratkové slovo (u zkratkového slova GRAPO bude tedy člen los Grapo).

Užívání členů u zkratek v textu kolísá, jak uvádí Králová, J. (1999: 228) na příkladu: **El PP** contará con 156 diputados, **El PSOE** con 141, **IU** con 21.

1.4 Tvoření množného čísla

Podle autora Deskriptivní gramatiky (1999: 5083) se z některých zkratek staly tzv. obecná podstatná jména, př. ovni, sida, talgo. Tvoření množného čísla u nich nepředstavuje žádné zvláštnosti, pouze se přidává koncovka – s (ovnis, sidas, talgos). Musíme si však dát pozor u tzv. zkratkových slov. Ve španělském jazyce jsou tato slova při tvoření plurálu neměnná.

Podle autorů RAE (2005) množné číslo zkratkových slov vyjadřují slova, která je blíže určují – mohou to být přídavná jména (například unos DVD). U tohoto typu zkratek bychom se tedy měli vyvarovat tvoření množného čísla připojením koncového – s či psaní apostrofu (PC´s).

1.5 Užití velkých písmen

Podle autorů Real Academia Española (2005) se zkratky píší malými nebo velkými písmeny podle toho, co daná zkratka vyjadřuje – například S.S. (su santidad), S. E. (su excelencia), pág. (página), c.e. (correo electrónico), etc. (etcétera).

Existuje v tomto případě mnoho výjimek – zkratky, které se píší vždy velkými písmeny jsou například ty, které vyjadřují nějakou pozici nebo hodnost - Pdte. (presidente), akademické tituly - Arq. (arquitecto), Dra. (doctora).

1.6 Výslovnost zkratek

Pomocí zkratek a zkratkových slov se snažíme v jazyce šetřit naším místem a časem, týká se to jak grafické podoby, tak i výslovnosti.

V dnešní době je zvykem vyslovovat zkratková slova jako jedno jediné slovo. To se děje samozřejmě v případě, že nám to sled grafémů „dovolí“ – jak uvádí Casado Velarde, Manuel (1999: 5081), například: ONU [ónu], BOE [bóe]. Existují ovšem takové jazykové jednotky, které nelze přečíst jako jedno slovo, ale musíme jejich výslovnost hláskovat po částech – například : PNV [péneuve], FP [éfepe].

V některých případech se může stát, že grafém zkratkového slova vyvolá jinou výslovnost než má pravý základ daného zkratkového slova nebo zkratky. Jak uvádí Casado Velarde, Manuel (1999: 5082) příklad: CEDA nebo cenopista, kde grafém c změnil výslovnost /k/ ve výslovnost na /tʃ/, tudíž se slova výše zmíněná čtou jako [tʃéda] a [tʃenopista].

Při vytváření zkratkových slov se často autoři zabývají tím, že by zkratkové slovo (přesněji sled grafémů obsažených ve zkratce) mělo odpovídat jazykovým pravidlům. Tato „starost“ je podle autora Deskriptivní Gramatiky (1999: 5082) přeceňována, zejména v oblastech obchodních názvů. Autoři zkratkových slov se snaží vytvořit takové slovo, ve kterém skloubí zvukové a grafické znaky a při jehož vyslovení se nám okamžitě vybaví jeho význam – například ARDE, PRISA, VERDE a další.

Casado Velarde, Manuel (1999: 5082) zmiňuje, že fenoménem se stává přijetí zkratkového slova jako jazykové jednotky běžného jazyka. V této souvislosti uvádí, že jsou často vynechávány tečky po grafémech obsažených ve zkratkovém slově nebo psaní malých písmen – ku příkladu Grapo (a grapo), Seat (i seat) a podobně.

Tento způsob může být matoucí, neboť nelze poznat, zda určitá jazyková jednotka pochází ze zkratkového slova či nikoliv. Mnoho takovýchto případů představují také „vypůjčená slova“ z cizích jazyků („préstamos de otras lenguas“) – delto, laser, radar. Španělský jazyk zaznamenává mnoho zkratkových slov, které mají odpovídající zkratku ve svém jazyce (OTAN – NATO, ONU – UNO, EE. UU – Estados Unidos).

1.7 Překlad zkratek

Překlad zkratek a zkratkových slov do cílového jazyka bývá většinou problematický. Existuje několik překladatelských postupů, kterými se můžeme řídit. Jak uvádí Králová, J. a kol. (2003: 173, 174) jedná se o kalkování, modulaci, transpozici a substituci. Při překládání do cílového jazyka *kalkováním* se snažíme zachovat vnitřní strukturu textu. Jde o doslovný překlad. Dalším druhem překladu je *transpozice*. Tímto způsobem zachováme původní význam textu, ale zvolíme jiné výrazové prostředky. Existují dva typy transpozice – slovnědruhová (při tomto typu transpozice používáme jiných slovních druhů v cílovém jazyce než ve výchozím jazyce) a větněčlenská transpozice (u té používáme jinou větnou strukturu). *Substituce* je překladatelský postup, při kterém sdělení ve výchozím jazyce nahradíme ekvivalentem v cílovém jazyce (například Sea como fuere se do českého jazyka překládá ekvivalentem buď jak buď). Posledním druhem překladu je *modulace*. Modulací zachováme význam sdělení, ale použijeme k tomu přiměřené výrazové prostředky. Je to způsob, při kterém je překlad z výchozího jazyka do cílového jazyka nejvíce vzdálený.

Měli bychom věnovat speciální pozornost překladu zkratk a zkratkových slov. „*Kalkování je nejběžnější metoda překladu názvů, z nichž jsou odvozeny*“¹ Podle Tomáška, M. (2003: 126, 127) může být obsah termínu v každém jazyce jiný. Při překladu bychom si měli dát pozor, zda – li je právní skutečnost, kterou zkratkové slovo vyjadřuje známá i v cílovém jazyce. Kalkem lze překládat zejména názvy velmi známých institucí (v současné době například ty, které se týkají Evropské unie), jako je například ONU (Organización de Naciones Unidas). Toto zkratkové slovo se do českého jazyka přeloží kalkem jako Organizace Spojených národů (OSN). Jak uvádí Tomášek, M. (2003: 126, 127) problematický může být překlad národních zkratk a zkratkových slov. V tomto případě se většinou zkratky nebo zkratková slova se do cílového jazyka překládají doslovně, například zkratkové slovo NAFTA (v anglickém jazyce je celý název Norte Atlántico Free Trade Organisation) a při překladu do španělského jazyka tento výraz musíme přeložit doslovně, tedy „Área de Libre Comercio de Atlántico Norte“.

2 Klasifikace zkratk

Ve španělském jazyce se autoři nemohou shodnout na jednotném dělení zkratk a zkratkových slov. Je mnoho autorů, kteří se touto otázkou zabývají a každý z nich zkratky rozděluje do jiných skupin. Pro další práci se zkratkami a zkratkovými slovy uvedu jednotlivé autory – autora Deskriptivní gramatiky (Manuel Casado Velarde), autory Formación de palabras (Lubomír Bartoš, Hana Valíková) a autora Španělské morfologie (Jiří Černý). V této kapitole se pokusím klasifikovat zkratky podle výše zmíněných zdrojů, shrnu společné znaky a budu se snažit zdůraznit jejich odlišnosti. Každý autor, kterého zmíním v této kapitole, rozděluje zkratky a zkratková slova podle jejich struktury.

2.1 Rozdělení (Gramática Descriptiva)

Výše zmíněný zdroj byl pro mou práci velmi důležitý. Zabývá se otázkou rozdělení zkratk opravdu podrobně.

¹ TOMÁŠEK, M.: Překlad v právní praxi. Linde Praha, a.s. – Právnícké a ekonomické nakladatelství 2003, str. 126

Jak ovšem uvidíme později - názory jiných autorů, kteří jsou samozřejmě též uvedeni, se radikálně liší co se týče dělení zkratk do skupin. Autor Deskriptivní gramatiky rozděluje zkratky a zkratková slova tímto způsobem:

2.1.1 Afereze (Aferésis)

Při tvoření tohoto druhu zkratk vypustíme počáteční část slova a ponecháváme jen koncové slabiky. Tyto zkratky však nejsou ve španělštině často používány (např. *chacho*, *chacha*- od slova *muchacho* a *muchacha* či *chelo* – od slova *violonchelo*).

Tvar *bus* je tzv. výpůjčkou z anglického jazyka a ve španělském jazyce to vyjadřuje aferezi od slova *omnibus*. Zajímavostí je, že se jedná o jednoslabičnou zkratku.

2.1.2 Hypokoristika (Formaciones 'hipocorísticas')

Jedná se o zkratky odvozené od vlastních jmen. Při jejich tvoření může dojít k vynechání části slova buď na začátku ale i na konci, např. *Boni*= Bonifacio, *Magda*= Magdalena, *Rafa* = Rafael, *Berto* = Humberto, *Lupe* = Guadalupe, *Tino* = Celestino. Také se může stát, že dojde ke zredukování počáteční části slova ale i té koncové najednou – například *Poli* = Hipólito.

Existují 2 typy - **akronymické** – týkají se ženských jmen – *Maribel* (María Isabel), *Marisa* (María Luisa), *Rosabel* (Rosa Isabel)

- tzv. **“juxtapozice“** – *Franja* (Francisco Javier), *Mariví* (María Victoria)

2.1.3 Synkopy (Síncopas)

Tyto útvary se ve španělštině objevují velmi zřídka. Podle autora Deskriptivní gramatiky se synkopy tvoří tak, že z původního slova vynecháme prostřední část a spojíme jeho předponu a příponu. Jako příklady lze uvést – *pana* (*palangana*), *Barna* (*Barcelona*) a podobně. Dokonce se vyskytují i zkratky složené z afereze a synkopy současně - pro příklad *sudara* = *sudamericano*, *cicla* = *bicicleta*, *manifa*= *manifestación*. Poslední slabika zkratk může být otevřená nebo uzavřená, v závislosti na slabice základového slova. Je otevřená (zakončena samohláskou) vždy, když odpovídá základu slova, například: *kilo* = *kilogramo*, *corto* = *cortometraje*, *presi* = *presidente*.

Pokud je však poslední slabika slova uzavřená, končí souhláskou. Například: *estupen* = *estupendo*, *preven* = *prevención*, *díver* = *divertido*, *fácul* = *facultad*. Též můžeme poslední souhlásku odstranit, jako v příkladech: *compi* = *compinche*, *dire* = *director*, *neura* = *neurasténico* apod.

2.1.4 Akronyma (Acrónimos)

Akronymum je speciální morfologický útvar, který je tvořen dvěma, někdy výjimečně třemi jazykovými částmi a každá z nich je ve výsledném výrazu obsažena alespoň jedním zlomkem (jednou nebo více slabikami). Původní slova si zachovávají svůj význam, ale spojujeme pouze jejich začáteční nebo koncovou část – například: *docudrama* = *documental* + *drama*.

2.1.5 Zkratky čistě grafické (Abreviaturas)

Za zkratku čistě grafickou považujeme takový výraz či jazykovou jednotku, která si zachová pouze jeden nebo někdy i více grafémů z původního slova. Například: *D.* = *don*, *Dr.* = *Doctor*, *Sra.* = *Señora*, *pta.* = *peseta*. Při čtení těchto zkratk se však vyslovuje celý jejich název – pro příklad: *art.* = se čte *artículo*, *c/c* = se čte jako *cuenta corriente*, apod. Existují ovšem výjimky, při jejichž výslovnosti stačí říci pouze danou zkratku – k takovýmto případům se řadí například: *admón.* (zkratka od slova *administración*).

2.1.6 Zkratková slova (Siglas)

Zkratková slova stále více zaplňují nynější slovní zásobu. Tímto výrazem rozumíme podle autora *Deskriptivní gramatiky jazykovou jednotku, která vzniká sloučením různých grafémů – začátečních písmen víceslovných pojmenování*. Například: *UNED* = *Universidad Nacional de Educación a Distancia*, *ESO* = *Educación Secundaria Obligatoria*.

Při tvoření zkratkového slova musíme klást důraz na to, aby byla výsledná abreviatura foneticky akceptovatelná – proto některý komponent může být zastoupen ve zkratkovém slově dvěma grafémy – jako například *RENFE* = *Red Nacional de Ferrocarriles Españoles*.

V některých případech se z důvodu správné výslovnosti zkratkového slova mohou připojovat i členy, spojky nebo předložky – lze to vidět na následujícím případě: ACUDE = Asociación de Consumidores y Usuarios de España, PYME = Pequeña y Mediana Empresa.

Na závěr klasifikace tohoto autora je důležité zmínit, že zdůrazňuje rozdíl mezi dvojslabičnými a trojslabičnými zkratkami. Tradiční model zkratek je podle něj dvojslabičný. Oproti tomu model jednoslabičný se ve španělském jazyce téměř vůbec nevyskytuje - na rozdíl od anglického jazyka, odkud pocházejí vypůjčená slova jako například: *pub*, *fan* nebo *bus*. Jediné příklady jednoslabičných zkratek ve španělském jazyce, které lze uvést, jsou: *dex* = dexterina, *box* = boxeo, *fut* = fútbol, *beis* = béisbol.

2.2 Rozdělení zkratek (Formación de palabras)

Tito autoři mají odlišný názor na tuto tematiku na rozdíl od autora Deskriptivní gramatiky. Dělí zkratky do pěti skupin, kterým se budu věnovat detailněji:

2.2.1 Zkratky, které vznikly krácením (Abreviación o abreviamiento)

Podle těchto autorů se tato skupina rozděluje na dvě třídy – apokopa a afereze.

Při vytváření *apokop* se vynechává jedna, dvě nebo i více slabik základu slova ukončené různými samohláskami, například: profesor = *profe*, director = *dire*, depresión = *depre*, progresista = *progre*, bolígrafo = *bolí*, policía = *poli*, milicia = *mili*, masoquista = *masoca*, forastero = *forasta*, proletario = *proleta*, analfabeto = *analfa*.

Při *aferezi* vynecháváme začáteční slabiky slova. Vzniknou tím slova, jako například: discoteca = *teca*, fresco = *fresco*. Tito autoři se též domnívají, že aferezí je možné vytvářet zkratky zvané „Hypokoristika“. Podle nich se zkracují vlastní jména jak mužská, tak i ženská a to tím, že zredukujeme počáteční část daného jména. Například: Antonio – *Toni*, Guadalupe – *Lupe*, Nicolás – *Colás*, Manuela – *Nela*.

2.2.2 Akronyma (Acronimía)

Tento proces spočívá ve sloučení počátečních a koncových členů slov, ze kterých je akronymum složeno. Může se jednat i o vzdálená slova. Například: *tergal* = poliéster + *galo*, *ofimática* = oficina + *informática*. Tento způsob je dost ojedinělý.

Autoři Formación de palabras zmiňují, že někteří autoři (blíže je ovšem nespecifikují) zahrnují do skupiny akronym také útvary, ve kterých se spojují začáteční slabiky nebo písmena víceslovných názvů – př. HUNOSA = Hulleras del Norte Sociedad Anónima (tedy zkrácené názvy institucí, firem, organizací).

2.2.3 Kombinace (Combinaciones)

Další možností jsou tzv. kombinace, které znázorňují určitou charakteristiku slov složených. V případě kombinací se jedná se o útvary, které spojují dvě části slov odlišného významu.

„*Se trata de formaciones en que fusionan dos partes de palabras de distinto significado surgiendo creaciones cuyo significado engloba los de sus constituyentes*“². Tento typ utváření zkratk je charakteristický pro novinářský styl a vyhovuje potřebám zhuštěného vyjadřování. Příklady, které výše zmíněný autor přiřazuje do této skupiny: secrefata = secretaria + azafata, cantautor = cantante + autor, periólibro = periódico + libro, credivuelto = crédito + vuelo, frontenis = frontón + tenis.

2.2.4 Zkratky čistě grafické (Abreviaturas)

Vytváření tohoto druhu zkratk je způsob, který je založen na grafických redukcích. Existují tzv. zkratky jednoduché = abreviaturas simples, kde se zkracují jednoslovné výrazy jako například: *d.* = *don*, *dr.* = *doctor*, *izq.* = *izquierda*, *tlf.* = *teléfono*.

Druhým typem jsou zkratky složené = abreviaturas compuestas, například: *d.e.p.* = *descance en paz*, *S.D.M.* = *Su Divina Majestad*. Tímto způsobem se nevytváří žádná nová slova.

Zkratky komplexní = abreviaturas complejas – někteří autoři zahrnují do zkratk zvaných Akronyma. Dávají totiž podnět k vytváření mnohých nových slov a slovních útvarů. Slučují grafické aspekty i zvuky.

2.2.5 Zkratková slova (Siglación)

Podle autorů Formación de palabras se zkratková slova skládají z počátečních písmen či slabik názvů různých společností, stran, organizací, apod.

² BARTOŠ, L.- VALÍKOVÁ, H.: La Formación de palabras. Vydavatelství MU, Brno, 2002, str. 82

Vyslovují se jako jedno slovo. Některé zkratkové slovo může být pro mluvčího nesrozumitelné, především v případech, kdy dílčí části zkratkového slova pochází z cizího jazyka.

Pro tyto verze existují překlady pro danou zkratku v cílových jazycích, jako například: EEUU = Estados Unidos (USA), ONU = Organización de Naciones Unidas, OTAN = Organización del Tratado del Atlántico Norte (NATO).

2.3 Rozdělení zkratk (Morfología española)

Španělská morfologie Jiřího Černého je třetím zdrojem, který má také odlišné rozdělení zkratk, narozdíl od dvou předešlých autorů. Jeho členění není tolik podrobné jako například u autora Deskriptivní gramatiky, je však jiné a zajímavé.

2.3.1 Zkratky, které vznikly způsobem zvaným „truncamiento“

(Abreviamiento)

Jiří Černý řadí do této skupiny zkratky, které vznikají odtržením koncovky původního slova. Například: colegio = cole, profesor= profe, servicio militar = la mili, televisión = la tele, autobús = bus, cinematógrafo = cine, fotografía = foto

2.3.2 Zkratky čistě grafické (Abreviaturas)

V této skupině se J.Černý shoduje s autory Formación de palabras a oba zdroje tuto skupinu zkratk nazývají „ Abreviautras“. Uvedu několik příkladů: D. = don, Sr. = Señor, Sra,= señorita, Ud. = Usted, tente, = teniente, gral. = general, S.= San, dr. = doctor, tel. = teléfono.

2.3.3 Akronyma (Acronimia)

Akronyma se podle výše zmíněného autora tvoří sloučením částí několika slov – jak můžeme vidět na příkladech: automobil omnibus = autobus, binary digit = bit, información automática = informática, motorist hotel = motel, María Isabel = Maribel, Banco Español del Crédito = Banesto, Petroleros Mexicanos = Pemex.

2.3.4 Zkratková slova „transparentní“ (Siglas Transparentes)

Při četbě tzv. zkratkových slov transparentních, se podle Černého vyslovuje celý název zkratkového slova. Jedná se o víceslovné názvy, uvedu některé příklady: RNE = Radio Nacional de España, TVE = Televisión Española, CC.OO. = Comisiones Obreras, UNAM = Universidad Nacional Autónoma de México.

2.3.5 Zkratková slova „neprůhledná“ (Siglas Opacas)

Tato zkratková slova jsou tzv. „neprůhledná“. Význam zkratkového slova může být matoucí. Tato zkratková slova se mohou vyslovovat jako jediné slovo. Pro příklad - P.P = Partido Popular (vyslovujeme „pepé“), PSOE = Partido Socialista Obrero Español, AVE = Alta Velocidad Española, ACUDE = Asociación de Consumidores y Usuarios de España.

Z této kapitoly vidíme, že otázka správného rozdělení zkratků je opravdu problematická a ve španělském jazyce u různých autorů nejednotná. Všichni výše zmínění autoři se na některých skupinách zkratků shodují (k těm patří akronyma, zkratková slova a zkratky čistě grafické). Ovšem v ostatních skupinách zkratků se jejich názory rozcházejí. Každý autor zařadil druhy zkratků do odlišných skupin než autor předešlý. Například autoři Formación de palabras zmiňují „Kombinace“, což je skupina, kterou autor Deskriptivní gramatiky neuvádí. Je však nutné dodat, že tento druh zkratků má obsažen ve skupině, nazvané „Synkopy“. Dále si můžeme všimnout, že autor Deskriptivní gramatiky řadí aferezi jako speciální skupinu, ovšem autoři Formación de palabras aferezi zahrnuje do společné skupiny s apokopami a nazývají ji „Abreviación“. Další rozdílností je, že autor Deskriptivní gramatiky vymezuje hypokoristické zkratky do zvláštní skupiny, zatímco autoři Formación de palabras je řadí ke „Zkratkám, které vznikly krácením“ (Abreviamiento). Musím též zmínit, že pouze Jiří Černý byl jediný ze všech uvedených autorů, kdo uvedl dva druhy zkratkových slov (Siglas Opacas, Siglas Transparentes).

3 Zkratky, zařazené do speciální skupiny

Všichni zmínění autoři se na těchto skupinách zkratk shodují a řadí je do zvláštní skupiny, proto i já jsem se rozhodla uvést je ve speciální kapitole, ve které se jimi budu zabývat detailněji. Jedná se o zkratky čistě grafické, zkratková slova a akronyma.

3.1 Zkratky čistě grafické (Abreviaturas)

Casado Velarde, Manuel (1999: 5081) uvádí, že Zkratky čistě grafické jsou takové zkratky, které si zachovaly pouze jeden či několik grafému z původního slova. Při čtení tohoto typu zkratk čteme celý význam zkratky, například zkratka art. se čte artículo (tedy její celý název).

Podle autorů Real Academia Española (2005) jsou zkratky čistě grafické (Abreviaturas) zakončeny tečkou, bývá to tak i u číslovkových zkratk – například 3.º! Je možné tečku nahradit nakloněnou pomlčkou „ / „, jako v případech – calle (c/), cuenta corriente (c/c). Další výjimkou je, že některé zkratky lze psát do závorek, jako je to u zkratky alias – „(a)“.

3.1.1 Tvoření Zkratk čistě grafických:

Jak uvádí Loužková, M. (1994), tento typ zkratk můžeme dále rozdělovat podle toho, jakým způsobem se tvoří:

1) pomocí začátečních písmen – například : doc.= documento, núm.= número, pág.= página, esq.= esquina, Gob.= gobierno, Cód. = Código, Prof.= Profesor, cap. = capítulo, ej. = ejemplo, t/ = talón

2) pomocí počátečního a koncového písmena – admón = administración, apble. = apreciable, cta = cuenta, Cía.= compañía, Ud.= Usted, Cdad. = Ciudad, cgo. = cargo

3) pomocí počátečního, prostředního a koncového písmena – dl = decilitro, kg = kilogramo, mm= milímetros, cm= centímetros, Srta. = Señorita

3.2 Zkratková slova (Siglas)

Zkratková slova se skládají z počátečních písmen nebo slabik a pojmenovávají tím různé strany, společnosti, organizace.. Tyto pojmenování jsou vytvářeny dlouhými víceslovnými názvy.

Casado Velarde, Manuel (1999: 5081) uvádí, že se zkratková slova v některých případech vyslovují jako jedno jediné slovo. Někdy důvod zkrácení daného výrazu může být nesrozumitelný pro mluvčího, především jestliže všechny členy zkratkového slova jsou termíny pocházející z cizího jazyka, takže potom výsledný efekt obsahu může vyznít nepochopitelně.

3.2.1 Tvoření zkratkových slov

Podle Králové, J. a kol. (1999: 226, 227) můžeme zkratková slova tvořit třemi způsoby.

Zkratková slova vznikají spojením různých částí víceslovných pojmenování:

- a) tzv. zkratky iniciálové – ve kterých spojíme vždy první písmeno každého slova daného názvu, například ONU – Organización de Naciones Unidas (v českém jazyce OSN)
- b) tzv. zkratky skupinové – v těch spojujeme části slov, například MINED – Ministerio de Educación
- c) Tzv. zkratky smíšené – v tomto případě spojujeme skupiny hlásek a jednotlivé hlásky dohromady – PYMES – Pequeñas Y Medianas EmpresaS

3.2.2 Odvozeniny od Zkratkových slov

Casado Velarde, Manuel (1999: 5083) uvádí, že nejčastější odvozeniny od zkratkových slov jsou **jmenného** charakteru. Častou příponou, jíž jsou odvozována nová pojmenování od zkratkových slov je – *ista* (například acenepista, aprista, priísta, cederista).

Méně častější jsou přípony – *ismo* (cenetismo, priísmo, otanismo). Existuje přípona – *ción* (ucedificación, otanización, psuquización, ucedización), která se též příliš neuzívá.

Dalším způsobem vytváření odvozenin je tzv. **adjektivizace**. Vzhledem k vedlejšímu významu – můžeme vytvořit odvozeniny se členy – *lo*, tudíž příponami mohou být – *ero*, - *ano*, - *iano*, - *oso*, - *eño*, - *eo*, - *eco*. Některé tyto přípony mohou vyvolávat pejorativní nebo i humorné dojmy, například: pecero (PCE), psuquero (PSUC), onuano (ONU), ucediano (UCD).

Existují také přípony, které mohou vyjadřovat výsměšnost – tzv. burleskní přípony. Uvedu několik příkladů: psoetazo – od zkratkového slova PSOE, seíta – od zkratkového slova SEAT, pececito – od zkratkového slova PCE.

Mnohem méně se podle autora Deskriptivní gramatiky (1999: 5084) užívá **slovesné** odvozování: cenetear (CNT), dedetizar (DDT), psuquejar (PSUC), ucedificar (UCD), otanizar (OTAN).

U zkratkových slov lze také užít předpon, například: anti – CEE, anti – OTAN, antigrapos, superetas, ex- grapo.

3.2.3 Využití zkratkových slov

Bartoš, L.- Valíková, H. (2002: 82) uvádějí, že zkratková slova mají za úkol sdělit informaci v co nejmenším prostoru a zrychlit psaní. Některá slova nebo slovní spojení se v psaných projevech velice často zkracují. V cizojazyčných textech se vyskytují zkratky, které nejsou v českém jazyce rozšířeny. Jsou to převážně názvy institucí a organizací (ONCE = Organización Nacional de Ciegos Española, OECE = Organización Europea de Cooperación Económica, ALALC = Asociación Latino-Americana de Libre Comercio).

Podle autora Deskriptivní gramatiky (1999: 5084) zkratkovým slovem někteří autoři nazývají iniciály, které jsou vytvořeny z vlastního jména dané osoby. Například v oblasti Anglie, se používali španělské zkratková slova (iniciály) známých osobností: JRJ – Juan Ramón Jimenez, CJC – Camilo José Cela.

V dnešní době se velmi často využívají alfanumerické kombinace v různých oblastech a za různými účely, například: při identifikaci značek, modelů dopravních prostředků a ostatních strojů (R 21, R 10,...).

Casado Velarde, Manuel (1999: 5084) říká, že zkratková slova jsou užívána též pro odlišení organizací různých charakterů (M 19 – Movimiento 19 de abril, MR – 14J – Movimiento Revolucionario). Též pro data a připomenutí, vzpomínky 16J – 16 de junio, data všeobecných voleb, 20N – výročí úmrtí Francisca Franca. Dále při velikostech a rozměrech – DIN A 4. Grafická podoba těchto alfanumerických kombinací je nestálá.

Abati García- Manso, Ernesto (1995: 203) uvádí, že když tato zkratková slova užíváme v textu poprvé, měli bychom ten víceslovný název napsat celý, později můžeme používat zkratku.

Například:

‘Se ha solicitado la autorización al Ministerio para las Administraciones Públicas (MAP), por ser el departamento competente. El MAP no suele conceder autorizaciones si los interesados son....’

Podle Abati García- Manso, Ernesto (1995: 204) by se zkratková slova neměla vyskytovat v nadpisech nebo názvech dokumentů. Zkratková slova by podle tohoto autora měla být psána velkými písmeny, bez teček a bez mezer. Při psaní akronym se píše velkým písmenem pouze první písmeno.

Zkratková slova, která jsou podle autorů Formación de palabras (2002: 82) nejpoužívanější: OEA = Organización de los Estados Americanos, ACUDE = Asociación de Consumidores y Usuarios de España, ONCE = Organización Nacional de Ciegos, UGT = Unión General de los Trabajadores, BANESTO = Banco Español de Crédito, COI = Comité Olímpico Internacional, PSOE = Partido Socialista Obrero Español, PSP = Partido Socialista Popular.

3.3 Akronyma (Acrónimos)

Casado Velarde, Manuel (1999: 5085) říká, že pomocí akronym tvoříme nová slova, jejichž význam je takový, který vyplývá ze sloučení původních jazykových jednotek. Ve výsledném akronymu jsou vyjádřeny obě slova – jako například akronymum *teleñeco* (pochází ze slov *televisión* a *muñeco*, v akronymu jsou zastoupeny obě tato slova).

3.3.1 Tvoření akronym

Podle autora Deskriptivní gramatiky (1999: 5085) se akronyma tvoří tak, že připojíme první polovinu jednoho slova ke koncové části druhého slova a obě části si přitom zachovají svůj význam, například: *docudrama* (= *documental* a *drama*), *eurocracia* (= *européo* a *burocracia*).

Casado Velarde, Manuel (1999: 5086) uvádí, že při tvoření akronymu je důležité rozdělovat slova tak, aby bylo výsledné akronymum tvořeno určitými slabikami původních slov. Příklad, který tuto problematiku vystihuje – akronymum *infografía* je složen ze slov *informática* a *grafía*. Členy, které tvoří akronymum by měly být v určitém pořadí. Pro ukázkou použiji předešlý příklad - první komponent by měl být zastupován počáteční částí, tedy - *info* od slova *informática* a druhý komponent by měl přiřadit koncovou část – *grafía*. Mezi další akronyma, která lze k této otázce uvést je: *plasturgista* = *plástico* + *metalurgista*, *eurócrata* = *europo* + *burócrata*.

3.3.2 Typologie akronymu

Z formálního pohledu můžeme akronyma rozdělovat podle počtu slov, ze kterých je akronymum tvořeno, jak uvádí autor Deskriptivní gramatiky (1999: 5086).

Nejčastější příklad je ze dvou komponentů: *cibernauta*= *cibernética* + *astronauta*, *ecuatoguineano*= *ecuatorial* + *guineano*. Velmi zřídka se vyskytují Akronyma, složená ze tří komponentů: *Banibao*= *Banco Industrial de Bilbao*, *Eurafrasia*= *Europa*, *África*, *Asia*, *Insfopal*= *Instituto de Fomento Municipal*.

Další způsob rozdělování akronymu spočívá v tom, že se buď použije část jednoho slova a vytvoří akronymum nebo se užijí dvě části a spojí se v akronym. Pro ukázkou druhého způsobu, který není tak frekventovaný, uvedu příklady: *secrefata* = *secretaria* + *azafata*, *golfemia*= *golfería* + *bohemia*.

Casado Velarde, Manuel (1999: 5087) říká, že některá akronyma mohou být tvořena ze zkratkového slova, jehož důležitost po grafické stránce se může jevit ve výslovnosti jako obvyklé slovo. Zkratkové slovo je posléze v tomto případě používáno jako klasické slovo, například: *usamericano* (*USA* + *americano*), *seatón* (*Seat* + *peatón*).

Na začátku jsem uvedla formální pohled a nyní nastíním akronyma ze syntaktického hlediska.

Podle autora Deskriptivní gramatiky (1999: 5087) můžeme akronyma rozdělovat na jmenná, adjektivní a slovesná.

Tzv. 'jmenná akronyma', která jsou nepoččetnější, můžeme rozdělit na kategorie:

- a) Akronyma tvořená dvěma podstatnými jmény. Například: cantautor= cantante + autor, guarañol= guaraní + español, itañol= italiáno + español... Spojitost mezi podstatnými jmény, které tvoří akronymum může být takovým nástrojem k určitým specifikacím – například příslušnosti, účelu, původu, prostředku nebo hmoty. Jako příklad příslušnosti lze uvést: nescafé= Nestlé + café, Reaganomía= Reagan + economía, pro příklady účelu: mensáfono, dibuteca= dibujo + -teca, ejerciclo= ejercicio + ciclo, pupilentes= pupila + lentes), původu jeriñac= Jerez + coñac), či příklady hmoty: plastillera= plástico + arpillera, muñecolate= muñeco + chocolate).
- b) Akronyma tvořená podstatným a přídavným jménem (přídavné jméno má v tomto případě určující hodnotu) jako můžeme vidět v příkladech: narraluces= narradores + andaluces, narraguanches= narradores + guanches, Aviateca= aviación + guatemalteca, conspiranoico= conspirador + paranoico
- c) Akronyma tvořená dvěma přídavnými jmény (zde tzv. adjektivum obyvatelské) ecuatoguineano (guineoecuatorial), alfanumérico= alfabético + numérico, a ještě i jiné například - cuadrondo= cuadrado + redondo
- d) Též je možné uvést příklady akronym, které jsou tvořeny dvěma slovesy: aplicablecer = aplicar + establecer, camivolaba = caminaba + volaba

Casado Velarde, Manuel (1999: 5088) zmiňuje ve skupině akronym tzv. akronymické výpůjčky („Préstamos acronímicos“). Jedná se o tzv. výpůjčky z cizích jazyků, zejména z angličtiny. Jak tento autor uvádí, některé z nich jsou již zaregistrované v Akademickém slovníku. Například *bit* (akronym ze slov binary a digit), *helipuerto* (akronym ze slov helicóptero a puerto).

Tvoření akronym je na rozdíl od jiných druhů zkratek vyjímečné a je rozšířené zvláště při zkracování vlastních ženských jmen: Maribel = María Isabel, Marisa = María Luisa, Rosabel = Rosa Isabel. Jiným případem tzv. hypokoristických akronym je skládání s apokopami, jako je například Juanjo= Juan José, Luiso= Luis Lorenzo, Joseja= José Javier. Hypokoristická akronyma ženského rodu upřednostňují aferezi, zatímco akronyma mužského rodu preferují apokopy. V anglickém jazyce se velmi často vyskytují akronyma tvořená toponymy pro pojmenování pohraničních nebo sousedících států: Calxico= California + Mexico, Kanorado= Kansas + Colorado.

Ve španělštině se takovéto zkracování objevuje velmi zřídka, ale pro představu uvedu několik příkladů: Mexicali (město, které hraničí s Mexikem a Kalifornií), Bolpebra (Místo, které se nachází mezi Bolívií, Peru a Brasílií).

3.3.3 Akronyma využívaná v literatuře

Casado Velarde, Manuel (1999: 5091) uvádí, že proces vytváření akronym dal podnět pro psaní děl mnoha autorům v různých obdobích. Psaní vždy bylo provázeno mimořádným a osobitým stylem ze strany autorů. Jak uvádí autor Deskriptivní gramatiky, mezi velmi originální autory se řadí Unamuno, který vytvářel ve svých dílech akronyma, jako například: aplicablecer = aplicar + establecer nebo noluntad = voluntad negativa. Za zmínku stojí i tzv. Vanguardisté (z 20.st.), kteří se věnovali poetice. Příklady z jejich tvorby, které se vztahují k tomuto typu zkratek: Trilce= triste + dulce, muervida= muerte + vida.

4 Shrnutí teoretické části

Na počátku teoretické části jsem se věnovala charakteristice zkratek. Nejprve jsem zmínila způsoby tvoření slov. Poté jsem se věnovala charakteristice zkratek, jejich významu, určování rodu a čísla zkratek, tvoření množného čísla, výslovnosti a jejich překladu. V další kapitole teoretické části jsem si vybrala autory, kteří se podrobně zabývají problematikou rozdělení zkratek. Na závěr teoretické části jsem se rozhodla uvést shrnutí klasifikace jednotlivých autorů pro přehlednost do tabulek. Tyto tabulky jsou řazeny podle rozdělení zkratek u jednotlivých autorů a ke každému ještě zmíním několik příkladů.

Jako první uvedu autora Deskriptivní gramatiky (Manuel Casado Velarde) a jeho klasifikaci.

Druh zkratek	Příklad
Afereze	Chacho, chacha, chelo
Hipokoristika	Boni, Lupe, Rafa
Synkopy	Cicla, manifa, pana
Akronyma	Docudrama
Zkratky čistě grafické	D., Sr., c/c
Zkratková slova	UNED, RENFE, PYME

Další tabulka je souhrn klasifikace autorů Formación de palabras (Lubomír Bartoš a Hana Valíková).

Druh zkratek	Příklad
Zkratky, které vznikly krácením (apokopa + afereze)	Apokopy- profe, dire, depre Afereze - teca, fresco
Akronyma	Tergal, informática
Kombinace	Secrefata, credivuelto
Zkratky čistě grafické	Jednoduché - D., Tlf. Složené - d.e.p., S.D.M. Komplexní
Zkratková slova	EEUU, OTAN, ONU

Poslední tabulku tvoří klasifikace zkratek autora Morfología española (Jiří Černý).

Druh zkratek	Příklad
Zkratky, které vznikly způsobem zvaným "truncamiento"	Cole, profe, cine
Zkratky čistě grafické	Ud., gral., Dr.
Akronyma	Bit, informática, motel
Zkratková slova "transparentní"	RNE, CC.OO., UNAM
Zkratková slova "neprůhledná"	P.P., PSOE

Nejpodstatnějším zdrojem pro teoretickou část mé bakalářské práce byla Deskriptivní gramatika, jelikož práce autora je velmi podrobná, výstižná a detailně propracována.

Pro praktickou část jsem si však vybrala klasifikaci Lubomíra Bartoše a Hany Valíkové (Formación de palabras), jejichž rozdělení je podle mého názoru jasné a toto rozdělení upřednostňuji. Jejich klasifikace mi poslouží v praktické části pro rozřídění zkratek a zkratkových slov podle struktury.

V poslední kapitole, které se v teoretické části věnuji tvoří skupiny zkratek, které výše zmínění autoři řadí do zvláštních skupin a na kterých se shodují. Jedná se o zkratky čistě grafické, zkratková slova a akronyma. Těmto skupinám se v této části detailně věnuji a snažím se shrnout veškeré znaky, které jsem se ze všech zdrojů dozvěděla.

Pro praktickou část mé bakalářské práce je velmi důležitý seznam zkratek a zkratkových slov, který bude mou práci provázet po celou dobu. Tento seznam jsem zhotovila z několika zdrojů a jeho konečná podoba je uvedena v příloze. Podstatnou část seznamu zkratek a zkratkových slov jsem čerpala z učebnice Obchodní španělštiny, dále z korpusu Španělské královské akademie a *Español por profesiones*. Dalšími důležitými zdroji pro tento seznam byly *Manual de documentos administrativos* a *Ortografía práctica española*. Tento seznam zkratek a zkratkových slov jsem si rozdělila do pěti tématických oblastí.

1 Tématické členění zkratek:

- 1) Obchodní
- 2) Obchodní korespondence
- 3) Administrativně – právní
- 4) Evropská unie
- 5) Ostatní

Jako první oblast, které se budu věnovat je oblast obchodní. Do této skupiny jsem zařadila zkratky a zkratková slova, jež se používají při obchodování a jakýmkoliv způsobem souvisejí s obchodem a obchodními společnostmi. Druhým tématickým okruhem je obchodní korespondence, která zahrnuje především zkratky a zkratková slova, jež jsou používána při psaní obchodních dopisů, faktur, objednávek či dodacích listů. Třetí oblastí, kterou jsem si zvolila je okruh administrativně - právních zkratek. Zde se vyskytují zkratky, týkající se zákonů, zákoníků a různých druhů soudů. Další oblastí jsou zkratky Evropské unie. Tuto skupinu jsem si vybrala proto, že mě zaujal častý výskyt především zkratkových slov, které se týkaly již zmíněné Evropské unie, evropských institucí či organizací. Poslední skupinu tvoří zkratky a zkratková slova „Ostatní“, se kterými se podle mého názoru setkáváme ve španělském jazyce velmi často, ale nelze je zařadit do předešlých skupin.

Pro těchto pět tématických oblastí jsem si určila několik úkolů. Nejprve budu zkoumat jejich frekvenci v korpusu Španělské královské akademie. Jedná se o korpus aktuální španělštiny, který zahrnuje soubor textů vybraných z různých zdrojů.

Korpus RAE poskytuje kompletní informace o jazyce – například o původu slov, jejich významu či frekvenci jakýchkoliv jazykových jednotek. Tento korpus nám nabízí další možnosti – lze si vybrat časové období, geografickou oblast, ve které chceme dané výrazy analyzovat a nebo druh média. Při vyhledávání zkratk a zkratkových slov jsem pro všechny okruhy zvolila oblast Španělska ve všech typech médií.

Mým druhým úkolem v praktické části bude klasifikovat zkratky a zkratková slova podle jejich struktury. Pro toto zadání jsem si vybrala rozdělení zkratk a zkratkových slov Lubomíra Bartoše a Hany Valíkové (Formación de palabras), kteří rozdělují zkratky do pěti skupin na Zkratky, vzniklé krácením (Abreviamiento), Zkratky čistě grafické, Kombinace, Akronyma a Zkratková slova. Toto rozdělení je podle mého názoru srozumitelné a jasné.

Třetím bodem, na který se v každém tématickém okruhu zaměřím, bude pokusit se určit typ překladu a zhodnotit jaký druh překladu bude nejpoužívanější. K tomuto bodu mi pomůže Španělsko – český slovník, ve kterém si zkratky a zkratková slova vyhledám a porovnáím výsledky portálu Eur – lex. Též v něm budu vyhledávat a zkoumat překlad zkratk a zkratkových slov. Je to korpus, který poskytuje přístup k právním předpisům Evropské unie a jiným dokumentům, jež jsou považovány za veřejné. Databáze Eur – lexu je denně aktualizována a doplňována novými příspěvky. Tento portál nabízí mnoho možností, podle kterých můžeme dané výrazy vyhledávat – například podle slov, dat, autorů a podobně. Eur-lex nám umožňuje vidět, v jakých typech textů se daná zkratka či zkratkové slovo vyskytuje (zda se jedná například o smlouvy, právní předpisy, návrhy či nařízení nebo směrnice, rozsudky, vyhlášky a jiné právní texty). Hlavní výhodou tohoto portálu je dvojjazyčné zobrazení textů, které mi pomůže při určování překladu zkratk a zkratkových slov.

1.1 Oblast obchodních zkratk a zkratkových slov

Obchodní zkratky a zkratková slova patří, podle mého názoru, k nejobsáhlejším skupinám z těch, které jsem si v úvodu vytyčila. Do tohoto okruhu jsem zahrnula především zkratky, jež se vyskytují při realizaci obchodu, zkratky týkající se různých platebních prostředků, které se při obchodu využívají. Dále zkratky a zkratková slova, která charakterizují obchodní společnosti a instituce.

1.1.1 Frekvence obchodních zkratk a zkratkových slov v korpusu RAE

V první části se budu zabývat výskytem jednotlivých zkratk a zkratkových slov v korpusu RAE. Při analýze jsem si zvolila jako zeměpisnou oblast Španělsko a hledala jsem daný výraz ve všech typech médií, které Španělská královská akademie nabízí. Časový úsek jsem nevymezila. Zkratky a zkratková slova jsem do tabulky vypsala podle hojnosti jejich výskytu.

Oblast obchodní		
Zkratka	Význam	Počet
S.A.	Sociedad Anónima	46223x
L/	Letra de cambio	12206x
S.L.	Sociedad Limitada	4062x
g/	Giro	3822x
p/	Pagaré	3221x
t/	Talón	1678x
I.V.A.	Impuesto sobre el valor añadido	1048x
N.º	Número	291x
S.G.	Sin gastos	126x
c/c	Cuenta corriente	111x
C. ^a	Compañía	92x
P.V.P.	Precio venta al público	65x
ch/	Cheque	45x
a/c	A cuenta	26x
bº	Beneficio	23x
CIF	Código de identificación fiscal	17x
a/f	A favor	17x
P.N.B.	Producto Nacional Bruto	16x
f/f	Fecha factura	11x
fra.	Factura	6x
Sdad.	Sociedad	6x
Bco.	Banco	4x
d/f.	Días fecha	3x
E.P.M.	En propia mano	2x
p.b.	Peso bruto	1x
p.n.	Peso netto	1x
s/r.	Su remesa	1x
vto.	Vencimiento	1x
cta.	Cuenta	1x
g/p	Giro postal	1x
impto.	Impuesto	1x
cgo.	Cargo	0x
gtos.	Gastos	0x
s/fr.	Su favor	0x
depto.	Departado	0x
desct.º	Descuento	0x
impte.	Importe	0x
S.E.u O.	Salvo error u omisión	0x

Jak můžeme z tabulky vidět, k nejméně frekventovaným obchodním zkratkám a zkratkovým slovům patří *S.A.*, *L/*, *S.L.*, *g/*, *p/*, *t/*. Zaujalo mě, že například zkratka *g/* (*giro*) je na předních pozicích, oproti tomu *g/p* (*giro postal*) je zkratka, která se v korpusu RAE téměř nevyskytovala. Je překvapivé, že zkratky jako *desct.^o* či *impte.* se v korpusu neobjevily, ale myslím si, že jsou v praxi často používány.

Při vyhledávání zkratek ve zmíněném korpusu je velmi důležité zadat zkratku či zkratkové slovo ve správném tvaru tak, jak jej máme v zadání. Vycházejí různé výsledky pokud zadáme například zkratkové slovo *I.V.A.* s tečkami mezi jednotlivými písmeny či nikoliv (psáno tedy takto *IVA*). Též je při vyhledávání podstatné dodržování malých a velkých písmen. Může to ovlivnit výsledek vyhledávání. Králová, J. a kol. (1999: 227) uvádí, že často užívaná zkratková slova se píšou s velkými písmeny bez teček (například *ONU*, *OTAN*, *UE*, *PSOE*).

1.1.2. Rozdělení obchodních zkratek a zkratkových slov podle jejich struktury

V druhé části se budu věnovat klasifikaci zkratek a zkratkových slov podle Lubomíra Bartoše a Hany Valíkové (*Formación de palabras*), kteří zkratky rozdělují do pěti skupin: Zkratky, které vznikly krácením (*Abreviamiento*), Akronyma (*Acrónimos*), Kombinace (*Combinaciones*), Zkratky čistě grafické (*Abreviaturas*) a Zkratková slova (*Siglas*).

Na první pohled je již ze seznamu obchodních zkratek a zkratkových slov zřejmé, že Akronyma a Zkratky, vzniklé krácením a Kombinace se zde nevyskytují. Jsou tu tedy zastoupeny pouze zkratky čistě grafické a zkratková slova.

Zkratky čistě grafické jsou v tomto tématickém okruhu jsou: *L/*, *p/*, *Sdad.*, *N.^o*, *a/f*, *depto.*, *desct.^o*, *impte.*, *fra.*, *a/c*, *a/v.*, *b^o*, *C.^a*, *cta.*, *cgo.*, *c/c*, *d/f.*, *f/f*, *g/*, *g/p*, *ch/*, *impto.*, *gtos.*, *s/fr*, *s/r.*, *t/*, *vto*, *S.A.*, *S.L.*, *S.E.uO.*, *E.P.M.*, *P.N.*, *P.B.*, *S.G.*

Zkratková slova týkající se obchodní oblasti jsou – *P.V.P*, *P.N.B*, *I.V.A.*

Tyto dvě skupiny – tedy Zkratky čistě grafické a Zkratková slova se dají ještě dále rozdělovat.

Zkratky čistě grafické dělíme podle autorů Formación de palabras na jednoduché a složené.

Jednoduché jsou - *L/, p/, Sdad., N.º, a/f, depto., descrt.º, impte., fra., a/c, a/v., bº, C.ª, cta., cgo., c/c, d/f., f/f, g/, g/p, ch/, impto., gtos., s/fr, s/r., t/, vto.*

Složené jsou - *S.A., S.L., S.E.uO., E.P.M., P.N., P.B., S.G.*

Zkratky jednoduché v tomto případě početně převažují nad složenými.

Obchodní zkratková slova se dají rozdělovat na Iniciálová, Smíšená a Skupinová, jak uvádí Králová, J. (1999: 226, 227).

Zkratková slova INICIÁLOVÁ, které jsou tvořena prvními písmeny slov, ze kterých je složen celý původní název – *P.V.P., P.N.B., I.V.A.*

Iniciálová zkratková slova	
Zkratkové slovo	Celý název
P.V.P.	P recio V enta al P úblico
P.N.B.	P roducto N acional B ruto
I.V.A.	I mpuesto sobre el V alor A ñadido

Zkratková slova SMÍŠENÁ, jsou tvořena částmi slov původního názvu. Zástupce této skupiny se však v seznamu obchodních zkratkových slov nevyskytuje. Zkratková slova SKUPINOVÁ, se tvoří spojením prvních písmen daných slov v názvu, ale do výsledného zkratkového slova se připojí i předložky či spojky a též se v této skupině zkratkových slov nevyskytují.

1.1.3. Obchodní zkratky a zkratková slova a překlad

Jak jsem již zmínila, existují čtyři druhy překladu textů – kalkování, transpozice, substituce a modulace.

Oblast obchodní		
Zkratka	Význam	Překlad
a/c	A cuenta	Na účet
a/f	A favor	Ve prospěch
Bco.	Banco	Banka
Bº	Beneficio	Zisk

C. ^a	Compañía	Firma
c/c	Cuenta corriente	Běžný účet
cgo.	Cargo	Náklad
CIF	Código de Identificación Fiscal	Výlohy, pojistné a dopravné placeny
cta.	Cuenta	Účet
depto.	Departamento	Oddělení
d/f.	Días fecha	Splatnost
desct. ^o	Descuento	Sleva
E.P.M.	En Propia Mano	Do vlastních rukou
f/f	Fecha factura	Splatnost faktury
fra.	Factura	Faktura
g/	Giro	Poukázka
g/p	Giro postal	Poštovní poukázka
gtos.	Gastos	Výdaje
ch/	Cheque	Šek
impte.	Importe	Obnos
imppto.	Impuesto	Daň
I.V.A.	Impuesto sobre el valor añadido	DPH
L/	Letra de cambio	Směnka
N. ^o	Número	Číslo
p/	Pagaré	Dlužní úpis
p.b.	Peso bruto	Hruná váha
p.n.	Peso netto	Čistá váha
P.N.B.	Producto Nacional Bruto	HNP
P.V.P.	Precio Venta al Público	Maloobchodní cena
S.A.	Sociedad Anónima	Akciová společnost
Sdad.	Sociedad	Společnost
s/fr.	Su favor	Váš prospěch
S.G.	Sin gastos	Bez výdajů
S.L.	Sociedad Limitada	Společnost s ručením omezeným
s/r.	Su remesa	Vaše obchodní zásilka
S.E.uO.	Salvo error u omisión	S výhradou omylu
t/	Talón	Poukázka
vto.	Vencimiento	Splatnost

Zkratky a zkratková slova jsem nejprve vyhledala ve Španělsko- českém slovníku a pokud jsem je zde nenalezla, vyhledávala jsem jejich překlady do českého jazyka v portálu Eur-lex pomocí dvojjazyčného zobrazení. Všechny Zkratky čistě grafické byly přeloženy *kalkem* (například L/, Sdad., cta., cgo., impte., g/p, vto.) Obchodní zkratková slova byla přeložena též doslovně (tedy českým ekvivalentem), jako například zkratkové slovo I.V.A. = byla v českém textu přeloženo jako DPH.

Zajímavostí je, že zkratka S.A. (Sociedad Anónima) korpus Eur-lex ve dvojjazyčném zobrazení do českého jazyka nepřeložil. Uvedu příklad:

„Petición de decisión prejudicial presentada por el Juzgado de lo Mercantil de Pontevedra (España) el 11 de febrero de 2010 – Aurora Sousa Rodríguez y otros/ Air France S.A.“

V portálu Eur-lex to bylo do českého jazyka přeloženo: „Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Juzgado de lo Mercantil de Pontevedra (Španělsko) dne 11. února 2010 – Aurora Sousa Rodríguez a další v. Air France S.A.“

Jak vidíme v tomto případě bylo zkratka S.A. brána jako součást názvu dané společnosti a nebylo přeloženo českým ekvivalentem „akciová společnost“.

1.2 Oblast zkratk a zkratkových slov v obchodní korespondenci

Zkratky a zkratková slova, které jsem zařadila do obchodní korespondence jsou, podle mého názoru, nejnámější zkratky. Jedná se o zkratky, jež se používají při oslovování či při loučení. V této skupině jsou zahrnuty i zkratky a zkratková slova, která se používají při psaní faktur, objednávek a dodacích listů. Jsou zde zmíněny i zkratky, které se užívají při psaní adres v obchodních dopisech.

1.2.1 Frekvence zkratk a zkratkových slov obchodní korespondence v korpusu RAE

Při vyhledávání zkratk a zkratkových slov jsem si stejně jako u obchodních zkratk zvolila geografickou oblast Španělsko. Časový úsek jsem neurčovala a vybrala jsem si všechny druhy médií. Zkratky a zkratková slova jsem do tabulky řadila od nejfrekventovanějších zkratk po ty, které se v textu nevyskytovaly.

Jak uvidíme v tabulce, k nejčastěji se vyskytujícím zkratkám a zkratkovým slovům v oblasti obchodní korespondence patří - *D.*, *c/*, *Sr.*, *s/n*, *Ud.*

Oblast obchodní korespondence		
Zkratka	Význam	Počet
D.	Don	28932x
c/	Calle	4513x
Sr.	Señor	1478x
s/n	sin número	368x
Ud.	Usted	320x
Avda.	Avenida	185x
P.D.	Post data	179x
V.E.	Vuestra Excelencia	178x

Sra.	Señora	135x
dcha.	Derecha	82x
V.S.	Vuestra Señoría	59x
Sres.	Señores	57x
Ilmo.Sr.	Ilustrísimo Señor	49x
Ref.	Referencia	42x
p.p.	Por poder	36x
Srta.	Señorita	28x
D. ^a	Doña	27x
Uds.	Ustedes	4x
p.o.	Por orden	4x
atte.	Atentamente	2x
n/escrito	Nuestro escrito	1x
Excmo Sr.	Excelentísimo Señor	1x
ppdo.	Próximo pasado	0x
izdo.	Izquierdo	0x
s/ref.	Su referencia	0x
s/carta	Su carta	0x
n/ref.	Nuestra referencia	0x

Na prvních příčkách se objevují výrazy, které se používají u adres, zejména v obchodních dopisech (c/, s/n, Avda.). Je překvapující, že zkratka pro výraz *atentamente* se v korpusu RAE téměř nevyskytovala.

1.2.2 Rozdělení zkratk a zkratkových slov obchodní korespondence podle jejich struktury

Jak jsem již uvedla, pro tento úkol jsem si vybrala klasifikaci autorů Formación de palabras. V seznamu zkratk obchodní korespondence je již na první pohled znatelné, že skupinu Akronym, Kombinací a Zkratk, vzniklých krácením můžeme vyloučit.

V této tématické oblasti jsou jen Zkratky čistě grafické – *D.*, *c/*, *Sr.*, *s/n*, *Ud.*, *Avda.*, *Sra.*, *dcha.*, *Sres.*, *Ilmo. Sr.*, *Ref.*, *Srta.*, *D.^a*, *Uds.*, *atte.*, *n/escrito*, *Excmo Sr.*, *ppdo.*, *izdo.*, *s/ref.*, *s/carta*, *n/ref.*, *P.D.*, *V.E.*, *V.S.*, *P.P.*, *P.O.*

Tento typ zkratk dále dělíme na jednoduché a složené:

Zkratky čistě grafické (Jednoduché) - *D.*, *c/*, *Sr.*, *s/n*, *Ud.*, *Avda.*, *Sra.*, *dcha.*, *Sres.*, *Ilmo. Sr.*, *Ref.*, *Srta.*, *D.^a*, *Uds.*, *atte.*, *n/escrito*, *Excmo Sr.*, *ppdo.*, *izdo.*, *s/ref.*, *s/carta*, *n/ref.*

Zkratky čistě grafické (Složené) - *P.D.*, *V.E.*, *V.S.*, *P.P.*, *P.O.*

1.2.3. Zkratky a zkratková slova obchodní korespondence a jejich překlad

U tohoto bodu pro mě byl podstatným zdrojem Španělsko – český slovník, ve kterém jsem zkratky a zkratková slova vyhledávala nejprve. Dále jsem postupovala tak, že pokud jsem daný výraz nenalezla ve slovníku, tak jsem v portálu Eur-lex výraz vyhledala a zadala jsem dvojjazyčné zobrazení, kde jsem konzultovala český překlad.

Oblast obchodní korespondence		
Zkratka	Význam	Překlad
Avda.	Avenida	Třída (bulvár)
atte.	Atentamente	S pozdravem
c/	Calle	Ulice
D.	Don	Pán
D. ^a	Doña	Paní
dcha.	Derecha	Vpravo
Excmo.Sr.	Excelentísimo Señor	Jeho Excellence
Ilmo.Sr.	Ilustrísimo Señor	Jeho Milost
izdo.	Izquierdo	Vlevo
n/escrito	Nuestro escrito	Náš dopis
n/ref.	Nuestra referencia	Náš odkaz
P.D.	Post Data	Dovětek
p.o.	Por orden	Z příkazu
p.p.	Por poder	V zastoupení
ppdo.	Próximo pasado	Minulý
Ref.	Referencia	Odkaz
s/carta	Su carta	Váš dopis
s/n	Sin número	Bez čísla
s/ref.	Su referencia	Váš odkaz
Srov.	Señor	Pán
Sra.	Señora	Paní
Sres.	Señores	Pánové
Srta.	Señorita	Slečna
Ud.	Usted	Vy
Uds.	Ustedes	Vy
V.E	Vuestra Excelencia	Vaše Excellence
V.S.	Vuestra Señoría	Vaše panstvo

Ze čtyř typů překladu mohu ihned vyloučit překladatelský postup transpozice a modulace, které v této oblasti nebyly použity. Zbývá substituce, jež byla jednou použita a to na zkratce čistě grafické – atte. (atentamente), která byla v obou zdrojích přeložena do českého jazyka ekvivalentem „s pozdravem“. Zbylé typy zkratk byly při překladu kalkovány (Sr., Avda., c/, s/n , P.D.).

1.3 Oblast administrativně- právních zkratk a zkratkových slov

Do tohoto tématického okruhu jsem zařadila zkratky a zkratková slova, která se týkají soudních institucí, vlády, zákonů a zákonných opatření. Snažila jsem se do seznamu vybrat ty, jež jsou podle mého názoru nejpoužívanější.

1.3.1 Frekvence administrativně – právních zkratk a zkratkových slov v korpusu RAE

Pro tento úkol jsem si v korpusu RAE zadala všechny typy médií, které korpus RAE nabízí a geografickou oblastí jsem zvolila Španělsko. Zkratky a zkratková slova do tabulky budu řadit podle nejčastěji se vyskytujících zkratk.

AGE	Administración General del Estado	7192x
AP	Audiencia Provincial	2119x
B.O.E.	Boletín Oficial del Estado	1460x
Art.	Artículo	1096x
LO	Ley Orgánica	970x
EA	Estatuto de Autonomía	775x
cap.	Capítulo	491x
TC	Tribunal Constitucional	297x
INEM	Instituto Nacional de Empleo	282x
TS	Tribunal Supremo	152x
RD	Real Decreto	70x
O.M.	Orden Ministerial	59x
V°.B°.	Visto Bueno	50x
TSJ	Tribunal Supremo de Justicia	39x
LOPJ	Ley Orgánica del Poder Judicial	31x
STS	Sentencia Tribunal Supremo	30x
doc.	Documento	22x
RDL	Real Decreto Ley	19x
Cód.	Código	15x
LSA	Ley de Sociedades Anónimas	7x
TEAC	Tribunal Económico Administrativo Central	5x
AEAT	Agencia Estatal de Administración Tributaria	4x
LJCA	Ley de la Jurisdicción contencioso-administrativa	4x
LCE	Ley de Contratos del Estado	4x
Gob.	Gobierno	2x
Admón.	Administración	1x
Ldo.	Licenciado	1x
Juzg.°	Juzgado	0x
TCT	Tribunal Central de Trabajo	0x
AINN	Administración Institucional de Sanidad Nacional	0x
LSS	Ley de Seguridad Social	0x
LECIV	Ley de Enjuiciamiento Civil	0x
LPL	Ley de Procedimiento Laboral	0x

K nejfrekventovanějším zkratkám a zkratkovým slovům v oblasti administrativně-právní patří *AP, BOE, Art., LO, cap.* Je zajímavé, že zkratky jako je například *Gob., TCT* se v korpusu RAE neobjevily.

1.3.2. Rozdělení administrativně-právních zkratk a zkratkových slov podle jejich struktury

K rozdělování zkratk a zkratkových slov podle jejich struktury využiji opět klasifikaci Lubomíra Bartoše a Hany Valíkové. Ihned na začátku tohoto bodu mohu vyloučit Akronyma, Kombinace a Zkratky, vzniklé krácením, které se v seznamu administrativně - právních zkratk nevyskytují. Jsou tu zastoupeny dvě skupiny – Zkratky čistě grafické a Zkratková slova.

Zkratky čistě grafické – *Art., cap., Cód., doc., Ldo., Gob., Juzg.^o, V^o.B^o*. Všechny tyto zkratky čistě grafické se řadí do skupiny jednoduchých.

Zkratková slova, jež jsou uvedena v seznamu administrativně-právních zkratk a zkratkových slov - *BOE, O.M., LMV, TCT, TEAC, TS, RDL, AEAT, AGE, AISN, STS, TC, LSA, LSS, RD, LO, EA, INEM, LCE, AP, LOPJ, LJCA, LPL, TSJ*,

Zkratková slova se podle Králové, J. a kol. (1999: 226, 227) dělí na Iniciálová, Smíšená a Skupinová. V seznamu je většina zkratkových slov - Iniciálová (ve zkratkovém slově jsou zastoupena první písmena každého slova celého názvu) *BOE, O.M., LMV, TCT, TEAC, TS, ROC, AEAT, AGE, AISN, STS, TC, LSA, LSS, RD, LO, EA, LCE, AP, LOPJ, LJCA, LPL, TSJ*

Iniciálová zkratková slova	
Zkratkové slovo	Celý název
B.O.E.	B oletín O ficial del E stado
O.M.	O rden M inisterial
LMV	L ey del M ercado de V alores
TCT	T ribunal C entral de T rabajo
TEAC	T ribunal E conómico A dministrativo C entral
TS	T ribunal S upremo
RDL	R eal D ecreto L ey
AEAT	A gencia E statal de A dministración T ributaria
AGE	A dministración G eneral del E stado
AISN	A dministración I nstitucional de S anidad N acional

STS	Sentencia Tribunal Supremo
TC	Tribunal Constitucional
LSA	Ley de Sociedad Anónima
LSS	Ley de Seguridad Social
RD	Real Decreto
LO	Ley Orgánica
EA	Estatuto de Autonomía
LCE	Ley de Contratos del Estado
AP	Audiencia Provincial
LOPJ	Ley Orgánica del Poder Judicial
LPL	Ley de Procedimiento Laboral
TSJ	Tribunal Supremo de Justicia
LJCA	Ley de la Jurisdicción Contencioso-Administrativa

Zkratková slova SMÍŠENÁ mají jediného zástupce – *INEM*

Smíšená zkratková slova	
Zkratkové slovo	Celý název
INEM	Instituto Nacional del Empleo

1.3.3. Administrativně – právní zkratky a zkratková slova a překlad

Zkratky a zkratková slova v tomto tématickém okruhu jsem nejdříve vyhledávala ve Španělsko- českém slovníku a poté v portálu Eur-lex.

Oblast administrativně-právní		
Zkratka	Význam	Překlad
Admón.	Administración	Administrativa
AEAT	Agencia Estatal de Administración Tributaria	Státní úřad daňové správy
AINSN	Administración Institucional de Sanidad Nacional	Správa státního zdravotnictví
AGE	Administración General del Estado	Státní správa
AP	Audiencia Provincial	Krajský soud v provinciích
Art.	Artículo	Článek
B.O.E.	Boletín Oficial del Estado	Oficiální zpravodaj
cap.	Capítulo	Kapitola
Cód.	Código	Zákoník
doc.	Documento	Dokument
EA	Estatuto de Autonomía	Statut autonomie
Gob.	Gobierno	Vláda
INEM	Instituto Nacional de Empleo	Národní institut práce
Juzg. ^o	Juzgado	Soudce
LCE	Ley de Contratos del Estado	Zákon o státních smlouvách
Ldo.	Licenciado	Magistr
LJCA	Ley de la Jurisdicción Contencioso-Administrativa	Zákon o správním soudnictví
LO	Ley Orgánica	Ústavní zákon

LOPJ	Ley Orgánica del Poder Judicial	Ústavní zákon o soudní moci
LPL	Ley de Procedimiento Laboral	Zákon o pracovně-právním řízení
LSA	Ley de Sociedades Anónimas	Zákon o akciových společnostech
LSS	Ley de Seguridad Social	Zákon o sociálním zabezpečení
O.M.	Orden Ministerial	Ministerské nařízení
RD	Real Decreto	Královský výnos
RDL	Real Decreto Ley	Zákon o královském dekretu
STS	Sentencia Tribunal Supremo	Rozsudek Nejvyššího soudu
TC	Tribunal Constitucional	Ústavní soud
TCT	Tribunal Central de Trabajo	Centrální soud práce
TEAC	Tribunal Económico Administrativo Central	Ústřední hospodářsko – správní soud
V ^o .B. ^o	Visto Bueno	Schváleno

Jediný překladatelský styl, kterých byl u administrativně – právních zkratk použít je kalk (B.O.E., LMV, AEAT, LPL, AP). Substituci, transpozici ani modulaci jsem nezaznamenala.

1.4 Zkratky a zkratková slova vyskytující se v oblasti Evropské unie

Skupina zkratk a zkratkových slov Evropské unie se týkají především evropských institucí a organizací.

Myslím si, že většina těchto zkratk uvedených v seznamu jsou všem známé. Často se objevují zejména v tisku a podle mého názoru je důležité, abychom tyto zkratky alespoň zaznamenali.

1.4.1 Frekvence zkratk a zkratkových slov Evropské unie v korpusu RAE

Seznam zkratk budu vyhledávat v korpusu RAE. Geografickou oblastí jsem opět vybrala Španělsko a označila jsem vyhledávání ve všech typech médií, které korpus RAE nabízí. Do tabulky jsou zkratky a zkratková slova řazena podle frekvence od nejvyšší po nejnižší.

Oblast Evropské unie		
Zkratka	Význam	Počet
OTAN	Organización del Tratado del Norte	4872x
UE	Unión Europea	4311x
ONU	Organización de Naciones Unidas	2914x
CEE	Comunidad Económica Europea	2388x
CE	Consejo del Estado	1741x
OCDE	Organización para la Cooperación y el Desarrollo Económico	659x
OPEP	Organización de los Países Exportadores de Petróleo	428x
CECA	Comunidad Europea de Carbón y Acero	300x

UEM	Unión Económica y Monetaria	217x
SME	Sistema Monetario Europeo	201x
CEA	Confederación Europea de Agricultura	110x
FSE	Fondo Social Europeo	42x
PE	Parlamento Europeo	42x
EEE	Espacio Europeo Económico	38x
FED	Fondo Europeo de Desarrollo	33x
OECE	Organización Europea de Cooperación Económica	30x
NAFTA	Área de Libre Comercio de Atlántico Norte	20x
MCE	Mercado Común Europeo	17x
AEE	Agencia Europea del Espacio	13x
PNUMA	Programa de Naciones Unidas para el Medio Ambiente	12x
FECOM	Fondo Europeo de Cooperación Monetaria	8x
CESC	Confederación Europea de Seguridad y Cooperación	4x
UEP	Unión Europea de Pagos	1x
CEDI	Centro Europeo de Documentación e Información	0x
AEEN	Agencia Europea de Energía Nuclear	0x

Z daného seznamu zkratk a zkratkových slov Evropské unie se, jak můžeme vidět v tabulce, nejčastěji vyskytovala zkratková slova, jako je: OTAN, ONU, UE, CE, CEE. Podle mého názoru byl tento výsledek očekávaný, jelikož zkratková slova, která se umístila na prvních pozicích v tabulce vyjadřují základní instituce spojené s Evropskou unií. Překvapující ovšem je, že například zkratkové slovo NAFTA či MCE se objevuje až ve druhé části této tabulky.

Tato zkratková slova jsem dále vyhledávala ještě v portálu Eur-lex, abych zjistila, v jakých typech textů se zkratková slova objevují. Zkratky a zkratková slova týkající se Evropské unie se vyskytovaly nejvíce v nařízeních Evropské unie, ustanoveních a vyhláškách.

1.4.2 Rozdělení zkratk a zkratkových slov Evropské unie podle jejich struktury

Zkratky a zkratková slova rozdělím podle autorů Formación de palabras, jejichž klasifikace provází celou praktickou část této práce.

Tato tématická oblast, jako zatím jediná, má zástupce ve skupině Akronym (FECOM) – jsou tvořena částí několika slov dohromady. Zbytek seznamu jsou zkratková slova, která jsou podle Králové, J. a kol.(1999: 226, 227), označena jako INICIÁLOVÁ.

Iniciálová zkratková slova	
Zkratkové slovo	Celý název
OTAN	O rganización del T ratado A tlántico N orte
UE	U nión E uropea
ONU	O rganización de N aciones U nidas

CEE	Comunidad Europea Económica
CE	Consejo de Europa
OCDE	Organización para la Cooperación y Desarrollo Económico
OPEP	Organización de los Países Exportadores Petróleo
CECA	Comunidad Europea de Carbón y Acero
UEM	Unión Económica y Monetaria
SME	Sistema Monetario Europeo
CEA	Confederación Europea de Agricultura
FSE	Fondo Social Europeo
PE	Parlamento Europeo
EEE	Espacio Económico Europeo
FED	Fondo Europeo de Desarrollo
OECE	Organización Europea de Cooperación Económica
NAFTA	North Atlantic Free Trade Association
MCE	Mercado Común Europeo
AEE	Agencia Europea del Espacio
CESC	Confederación Europea de Seguridad y Cooperación
UEP	Unión Europea de Pagos
CEDI	Centro Europeo de Documentación e Información
AEEN	Agencia Europea de la Energía Nuclear
PNUMA	Programa de Naciones Unidas para el Medio Ambiente

Zkratky čistě grafické a Zkratky, vzniklé krácením, ani Kombinace v seznamu nejsou zastoupeny.

1.4.3. Zkratky a zkratková slova Evropské unie a jejich překlad

V této části práce jsem opět zkratková slova vyhledávala ve Španělsko- českém slovníku, ale jelikož jsou zkratková slova poměrně aktuální, nenalezla jsem všechna. Druhým podstatným zdrojem informací pro tento úkol byl portál Eur-lex, ve kterém jsem daná zkratková slova posléze také vyhledávala.

Oblast Evropské unie		
Zkratka	Význam	Překlad
AEE	Agencia Europea del Espacio	Evropská kosmická agentura
AEEN	Agencia Europea de Energía Nuclear	Mezinárodní agentura pro atomovou energii
CE	Consejo de Europa	Rada Evropy
CEA	Confederación Europea de Agricultura	Evropské zemědělské společenství
CECA	Comunidad Europea de Carbón y Acero	ESUO
CEDI	Centro Europeo de Documentación e Información	Evropské centrum pro dokumentaci a informace

CESEC	Confederación Europea de Seguridad y Cooperación	Evropské společenství bezpečnosti a spolupráce
EEE	Espacio Europeo Económico	EHP
FECOM	Fondo Europeo de Cooperación Económica	Evropský fond pro hospodářskou spolupráci
FED	Fondo Europeo de Desarrollo	Evropská rozvojový fond
FSE	Fondo Social Europeo	Evropský sociální fond
MCE	Mercado Común Europeo	Společný evropský trh
NAFTA	Área de Libre Comercio de Atlántico Norte	NAFTA
OCDE	Organización para la Cooperación y el Desarrollo Económico	Organizace pro rozvoj a hospodářskou spolupráci
OECE	Organización Europea de Cooperación Económica	Evropské společenství hospodářské spolupráce
ONU	Organización de Naciones Unidas	OSN
OPEP	Organización de los Países Exportadores de Petróleo	Společenství zemí vyvážejících ropu
OTAN	Organización del Tratado del Norte	NATO
PE	Parlamento Europeo	Evropský parlament
PNUMA	Programa de Naciones Unidas para el Medio Ambiente	UNEP
SME	Sistema Monetario Europeo	Evropský měnový fond
UE	Unión Europea	EU
UEM	Unión Económica y Monetaria	Hospodářská a měnová unie
UEP	Unión Europea de Pagos	Evropská platební unie

Zkratková slova této tématické oblasti jsou nahrazena českým ekvivalentem. Pro některá zkratková slova se i v českém jazyce používá výraz z anglického jazyka (NAFTA, UNEP). Dokazují to i výsledky v portálu Eur-lex.

Uvedu příklad:

„Recomendación de la Comisión al Consejo sobre la participación de la Comunidad Europea en negociaciones para la adopción de un instrumento jurídicamente vinculante sobre el mercurio en relación con la Decisión 24/3 del Consejo de Administración del Programa de las Naciones Unidas para el Medio Ambiente (PNUMA)“

V portálu Eur-lex byl nalezen tento český překlad :

„Doporučení komise Radě o účasti Evropského společenství na jednáních o právně závazném nástroji týkajícím se rtuti v návaznosti na rozhodnutí 24/3 Řídící rady Programu OSN pro životní prostředí (UNEP)“

1.5 Ostatní zkratky a zkratková slova

Posledním tématickým okruhem, kterému se budu věnovat jsem nazvala zkratky a zkratková slova „Ostatní“. Při sepisování seznamu a rozdělování zkratk do tématických oblastí jsem objevila mnoho zkratk či zkratkových slov, které se podle mého názoru velmi často vyskytují v jakékoliv korespondenci či psaném projevu a považovala jsem za nesprávné tyto zkratky a zkratková slova nezmínit. Z tohoto důvodu jsem vytvořila tuto skupinu a pojmenovala ji tímto názvem. V této tématické oblasti se vyskytují zkratky, které se týkají odlišných témat než jsou předešlé okruhy, například: *Vda., tlf., sigs., p.v.*

1.5.1 Frekvence Ostatních zkratk a zkratkových slov v korpusu RAE

Jako všechny čtyři předešlé seznamy zkratk různých tématických okruhů i tento budu zkoumat v korpusu Španělské královské akademie. Geografickou oblastí jsem zvolila Španělsko a vyhledávání jsem vybrala ve všech typech médií. Do tabulky jsou zkratky a zkratková slova řazeny od nejfrekventovanějších zkratk.

Oblast ostatních zkratk a zkratkových slov		
Zkratka	Význam	Počet
etc.	Etcétera	17242x
s/	Según	4070x
COI	Comité Olímpico Internacional	346x
ej.	Ejemplo	264x
DNI	Documento Nacional de Identidad	213x
IDAE	Instituto para la Diversificación y Ahorro de la Energía	68x
R.P.	Respuesta Pagada	66x
p.v.	Pequeña velocidad	26x
sigs.	Siguientes	16x
CMI	Comité Marítimo Internacional	8x
Vda.	Viuda	8x
prov.	Provincia	2x
AIU	Asociación Internacional de Universidades	1x
CRI	Cruz Roja Internacional	1x
IDI	Instituto de Derecho Internacional	1x
CFI	Corporación Financiera Internacional	1x

tlf.	Teléfono	1x
s.b.f.	Salvo buen fin	0x
Tít.	Título	0x
dupdo.	Duplicado	0x
Cdad.	Ciudad	0x
fca.	Fábrica	0x
apble.	Apreciable	0x

Nejfrekventovanější zkratkou bylo *etc.*, *s/*, *ej.*, *COI*, *DNI*. Tyto zkratky a zkratková slova se objevovala v různých typech textů – například ve státních smlouvách (zkratka *Tít.*) či v soudních rozhodnutích (zkratka *s/*).

1.5.2 Rozdělení ostatních zkratk a zkratkových slov podle jejich struktury

Podle klasifikace Lubomíra Bartoše a Hany Valíkové se v této tématické oblasti nachází Zkratky čistě grafické a Zkratková slova.

Zkratky čistě grafické – *fca.*, *apble.*, *etc.*, *ej.*, *dupdo.*, *Cdad.*, *tlf.*, *s/*, *prov.*, *sigs.*, *Tít.*, *Vda.*, *R.P.*, *P.V.*

Zkratky čistě grafické (Jednoduché) - *fca.*, *apble.*, *etc.*, *ej.*, *dupdo.*, *Cdad.*, *tlf.*, *s/*, *prov.*, *sigs.*, *Tít.*, *Vda.*

Zkratky čistě grafické (Složené) – *R.P.*, *P.V.*

Zkratková slova – *AIU*, *COI*, *CRI*, *IDI*, *IDAE*, *CMI*, *CFI*, *DNI*

Zkratková slova podle klasifikace Králové, J. (1999: 126, 127) jsou všechna INICIÁLOVÁ.

Iniciálová zkratková slova	
Zkratkové slovo	Celý název
AIU	A sociación I nternacional de U niversidades
COI	C omité O límpico I nternacional
CRI	C ruz R oja I nternacional
IDI	I nstituto de D erecho I nternacional
IDAE	I nstituto para la D iversificación y A horro de la E nergía
CMI	C omité M arítimo I nternacional
CFI	C orporación F inanciera I nternacional
DNI	D ocumento N acional de I dentidad

1.5.3 Ostatní zkratky a zkratková slova a jejich překlad

K tomuto úkolu jsem opět použila Španělsko- český slovník, ve kterém jsem zkratky a zkratková slova vyhledávala. Bohužel jsem však nenalezla všechny, které jsou v seznamu (jako například CMI, CFI, IDAE). K dohledání zbylých zkratek a zkratkových slov mi však pomohl druhý podstatný zdroj- portál Eur-lex.

Oblast Ostatní		
Zkratka	Význam	Překlad
AIU	Asociación Internacional de Universidades	Mezinárodní sdružení universit
apble.	Apreciable	Vážený
Cdad.	Ciudad	Město
CFI	Corporación Financiera Internacional	Mezinárodní finanční sdružení
CMI	Comité Marítimo Internacional	Mezinárodní námořní výbor
COI	Comité Olímpico Internacional	Mezinárodní olympijský výbor
CRI	Cruz Roja Internacional	Mezinárodní Červený Kříž
DNI	Documento Nacional de Identidad	Občanský průkaz
dupdo.	Duplicado	Dluhopis
ej.	Ejemplo	Příklad
etc.	Etcétera	A další
fca.	Fábrica	Fabrika
IDAE	Instituto para la Diversificación y Ahorro de la Energía	Institut pro diverzifikaci a úsporu energie
IDI	Instituto de Derecho Internacional	Mezinárodní právní institut
p.v.	Pequeña velocidad	Nákladní zásilka
prov.	Provincia	Provincie
R.P.	Respuesta Pagada	Odpověď placena
s/	Según	Podle
s.b.f.	Salvo buen fin	S obvyklými výhradami
sigs.	Siguientes	Následující
Tít.	Título	Titul
tlf.	Teléfono	Telefon
Vda.	Viuda	Vdova

Zkratky čistě grafické byly přeloženy kalkem a zkratková slova byla nahrazena českým ekvivalentem.

2 Užití členů u zkratkových slov

Při vyhledávání zkratků a zkratkových slov v korpusu RAE mě zaujalo užívání členů u zkratkových slov. Touto problematikou se zabývá Králová, J. a kol. (1999: 228). Tato autorka uvádí, že členy u zkratkových slov v textu kolísají. Pro zkoumání tohoto jevu byl korpus RAE dobrým prostředkem. U každé tematické oblasti jsem analyzovala nejčastěji vyskytující se zkratková slova ve vymezeném časovém období (vybrala jsem si období od roku 2000 do roku 2004).

Oblast obchodní

Zkratkové slovo	Užití členů
I.V.A.	se členem
P.V.P.	bez členu
P.N.B.	se členem

Jeden z příkladů v korpusu RAE:

*La oficina del consumidor recuerda a todos los usuarios de las terrazas que con cada consumición abonada han de recibir un ticket en el que se especifique si **el IVA** está o no incluido en el precio, y en ningún caso se facturará nada que no se haya pedido, independientemente de que haya sido consumido por el cliente.*

V seznamu zkratků z oblasti obchodní korespondence se nenachází žádné zkratkové slovo, proto jsem otázku členů nemohla v této tematické oblasti zkoumat.

Oblast administrativně-právní

Zkratkové slovo	Užití členů
AGE	bez členu
B.O.E.	se členem
INEM	se členem

Jeden z příkladů v korpusu RAE:

*El decreto de indulto del ex-juez Javier Gómez Liaño, que debe ser publicado en **el BOE** en los próximos días, señala expresamente que "supone el reintegro en la carrera judicial" del que fuera magistrado, aunque no podrá volver a la Audiencia Nacional durante el plazo de 25 años, según el texto del decreto, que se ha filtrado a algunos medios de comunicación.*

Oblast Evropské Unie

Zkratkové slovo	Užití členů
OTAN	se členem
UE	se členem

ONU	se členem
-----	-----------

Příklad, který jsem našla v korpusu RAE:

Por último, se mostró firme partidario de que "la OTAN asuma más responsabilidades en Irak".

Oblast Ostatní

Zkratkové slovo	Užití členů
COI	se členem
DNI	se členem
IDAE	se členem

Jeden z příkladů, který jsem našla v korpusu RAE:

España no puede prescindir de la energía nuclear, según el IDAE.

Jak můžeme z tabulek vidět, zkratková slova se píšou se členem i bez členů. Králová, J. a kol. (1999: 228) uvádí, že užívání členů u zkratkových slov v textu kolísá. V textech evropského práva, které jsem zkoumala pomocí portálu Eur-lex, převažovala zkratková slova se členy.

Závěr:

Cílem mé bakalářské práce bylo klasifikovat zkratky a zkratková slova používaná v odborné španělštině, zhodnotit jejich produktivitu a zaměřit se na překlad do českého jazyka. Tato práce se skládá ze dvou základních částí – teoretické a praktické. V první kapitole teoretické části jsem se věnovala charakteristice zkratek, jejich tvorbě, výslovnosti a překladu. V druhé kapitole jsem se zabývala jejich členěním. Při klasifikaci zkratek jsem uvedla významné autory, kteří se problematikou správného rozdělení zkratek zabývají. Nejpodstatnějším zdrojem pro teoretickou část mé bakalářské práce byla Gramática descriptiva. Dalšími velmi důležitými zdroji byly Formación de palabras a Morfología española. Všichni tito autoři se ve svých dílech věnují klasifikaci podle struktury zkratek. V poslední kapitole teoretické části jsem se věnovala podrobněji skupinám zkratek, na kterých se všichni již zmínění autoři shodovali a řadili je do speciálních skupin (Zkratky čistě grafické, Zkratková slova, Akronyma).

Seznam zkratek, který provází celou praktickou část mé bakalářské práce jsem nashromáždila z různých zdrojů a seznam je uveden v příloze. Hlavním zdrojem k tomuto jazykovému materiálu byla zejména učebnice Obchodní španělština, dále Español por profesiones a též jsem čerpala ze seznamu zkratek uvedených v korpusu Real Academia Española. Dalšími podstatnými zdroji byly Manual de documentos administrativos a Ortografía práctica española.

V praktické části jsem seznam zkratek rozdělila do pěti tématických oblastí. Z důvodu toho, že se mám zabývat zkratkami a zkratkovými slovy v odborné španělštině, jsem zvolila následující okruhy: oblast obchodních zkratek, zkratky a zkratková slova týkající se obchodní korespondence, oblast administrativně- právních zkratek, zkratky týkající se Evropské unie. Poslední tématickou oblastí jsou zkratky Ostatní, do které jsem zařadila zkratky, které jsou podle mého názoru velmi často používané a nepatří do předešlých tématických oblastí.

Prvním úkolem v praktické části bylo analyzovat zkratky v korpusu RAE podle frekvence v jednotlivých tématických okruzích. Při zkoumání jsem zadala jako geografickou oblast Španělsko a vyhledávání jsem zvolila ve všech typech médií.

V oblasti obchodních zkratk se nejčastěji vyskytovala zkratka S.A. (Sociedad Anónima), dále zkratka L/ (Letra de cambio) a S.L. (Sociedad Limitada).

Co se týče oblasti zkratk v obchodní korespondence, tak nejfrekventovanější zkratka byla D. (Don), c/ (calle) a Sr. (Señor). Jak je vidět, převažují zejména zkratky užívané pro oslovení. Třetí tematickou oblastí, u které jsem zkoumala frekvenci výskytu, byly zkratky a zkratková slova administrativě - právní. K nejčastějším patří zkratková slova AGE (Administración General del Estado), AP (Audiencia provincial), BOE (Boletín Oficial del Estado). Zde převažují názvy institucí či organizací. U zkratk a zkratkových slov, týkající se Evropské unie, se na prvních příčkách objevují zkratková slova, jež jsou nejznámější, tedy: OTAN, UE, ONU. V poslední skupině zkratk „ostatních“ byla nejfrekventovanější zkratka etc. (etcétera) a s/ (según).

Jak můžeme vidět z těchto výsledků, zkratky a zkratková slova se postupně dostávají do všech oblastí běžného života a nejsou již doménou pouze obchodních výrazů.

Mým dalším úkolem bylo rozdělit zkratky podle jejich struktury. K tomu jsem si zvolila členění zkratk podle Lubomíra Bartoše a Hany Valíkové (Formación de palabras). Jejich klasifikace je podle mého názoru srozumitelná a jasná. Ve všech tematických oblastech převažovaly pouze dvě skupiny- Zkratky čistě grafické (Abreviaturas) a Zkratková slova (Siglas). Pouze v jediném případě bylo zastoupeno Akronymum (FECOM) v oblasti zkratk Evropské Unie.

Posledním úkolem, který jsem měla zkoumat u zkratk v jednotlivých tematických okruzích byl jejich překlad do českého jazyka. Ve všech tematických oblastech byl použit pouze jeden překladatelský postup - kalkování. V případě obchodní korespondence byla použita substituce (atte).

V závěru praktické části jsem se zabývala užitím členu u zkratkových slov, jelikož během vyhledávání v korpusu RAE mě tato problematika velmi zaujala. Této otázce se věnují autoři Moderní gramatiky španělštiny. Korpus RAE byl, podle mého názoru, dobrým prostředkem pro zkoumání tohoto jevu. Z textů které jsem zkoumala, se členy u zkratkových slov většinou používaly.

RESUMEN:

He escogido el trabajo de Diplomado que se llama „Acortamientos y siglas en español técnico“. La tarea de esta tesina fue la clasificación y la caracterización de los acortamientos españoles. Después tuve que estimar la división según las estructuras de los acortamientos y también especializarse en la traducción de los acortamientos a la lengua checa.

Mi tesina está dividida en dos partes principales. En la primera parte, llamada teórica, me dediqué a la caracterización general de los acortamientos. En el comienzo del primer capítulo mencioné las maneras de la formación de palabras. Después me enfoqué al significado de los acortamientos, al sus géneros y a las posibilidades de creación del plural. En otra parte de este capítulo atendí a la pronunciación de los acortamientos. Al final del primer capítulo me dediqué a la traducción de los acortamientos. En el capítulo segundo me especialicé en la clasificación de los acortamientos según diferentes autores. En la lengua española no hay reglas para la clasificación correcta. Introduje algunos autores y sus clasificaciones porque cada uno de ellos tenía su opinión a la división de los acortamientos. En tercer capítulo de la parte teórica me ocupé a los grupos de los acortamientos que los autores ponían en grupos especiales.

La fuente más importante para mi tesina fue Gramática descriptiva. En esta fuente está el problema de la clasificación de los acortamientos explicado muy detalladamente y claramente. Otros autores fueron los autores de Formación de palabras y el autor de Morfología española. Todos estos autores dividen los acortamientos según sus estructuras.

En la parte práctica dividí la lista de los acortamientos en cinco áreas temáticas – el área comercial, el área de la correspondencia comercial, el área de los acortamientos administrativo-jurídicos, el área de acortamientos que se refieren a la Unión Europea y el área de los acortamientos llamados „Los Demás“.

En cada área analicé la frecuencia de los acortamientos en el corpus de la Real Academia Española. Después dividí la lista de los acortamientos según sus estructuras. A esta tarea elegí la clasificación de los autores de Formación de palabras. Al final me dediqué a la traducción de los acortamientos a la lengua checa.

La lista que acompaña la parte práctica está compuesta de los acortamientos que son los más usados y esta lista está en el anexo. La fuente esencial para esta lista fue Español Comercial, otra fuente fue Español por profesiones, Manual de documentos administrativos, Ortografía práctica española y también el corpus de la Real Academia Española.

En el área de los acortamientos comerciales fue la abreviatura más frecuente S.A. (Sociedad Anónima), después L/ (Letra de cambio) y S.L. (Sociedad Limitada). En el área de los acortamientos de la correspondencia comercial fue la abreviatura más frecuente: D. (Don) y Sr. (Señor). Como podemos ver, en esta área fueran las abreviaturas más usadas abreviaturas del tratamiento. En el área temática (administrativo-jurídica) fueran las siglas más frecuentes: AGE (Administración General del Estado) y AP (Audiencia Provincial). En el área de los acortamientos que se refieren a la Unión Europea fueran las siglas más frecuentes: OTAN, UE y ONU. En el último área que se llama „Los Demás“ fueran las abreviaturas más frecuentes: etc. (etcétera) y s/ (según). Como podemos ver según los resultados- en nuestros días se los acortamientos encuentran en todas zonas de la vida corriente.

Otra tarea fue la división de los acortamientos según sus estructuras. A este punto escogí la clasificación de los autores de Formación de palabras. Según los resultados en todas las áreas temáticas predominaron dos grupos según este tipo de clasificación – Las Abreviaturas y Siglas. Fue solamente un ejemplo de Acrónimo (Fecom) en el área de la Unión Europea.

Mi última tarea fue el problema del traducción de los acortamientos a la lengua checa. En todas las áreas temáticas eran usados solamente dos métodos de traducción – sustitución y el calco. Al final de la parte práctica me dediqué al tema de uso de los artículos de las siglas. Según los ejemplos de textos que examiné se los artículos en las frases usan a menudo.

Según los resultados podemos ver que los acortamientos se incorporan a la lengua actual y podemos encontrarles en la vida corriente.

LITERATURA:

Knižní zdroje:

ABATI GARCÍA-MANSO, Ernesto: Manual de documentos administrativos, Madrid, Editorial Tecnos, S.A., 1995

AGUIRRE BELTRÁN, Blanca: El español por profesiones: Lenguaje jurídico. Madrid, SGEL, 1997

BARTOŠ, L.- VALÍKOVÁ, H.: La Formación de palabras. Vydavatelství MU, Brno, 2002

CASADO VELARDE, Manuel : Otros procesos morfológicos: Acortamientos, Formación de siglas y Acrónimos, EN: BOSQUE MUÑOZ, Ignacio y DEMONTE BARRETO, Violeta: La Gramática Descriptiva. Madrid, Espasa Campe, S.A., 1999

ČERNÝ, J.: Morfología española. Universita Palackého, Olomouc 2008

DUBSKÝ, J.- REJZEK, V.: Španělsko-český česko-španělský slovník, LEDA, 2007

DUBSKÝ, Josef a kol.: Velký španělsko – český slovník, A- H. ACADEMIA

DUBSKÝ, Josef a kol.: Velký španělsko – český slovník, I- Z. ACADEMIA Praha, 1978

KRÁLOVÁ, Jana a kol.: ?Fiesta! 3, Fraus, Plzeň, 2003

KRÁLOVÁ, Jana a kol.: Moderní gramatika španělštiny, Plzeň, 1999

LOUŽKOVÁ, M.: Abreviaty a jejich role v současném španělském jazyce, České Budějovice, 1994

MACÍKOVÁ, O.- MLÝNKOVÁ, L.: Obchodní španělština – Español Comercial.
Brno, CP Books, a.s. 2005

TOMÁŠEK, M.: Překlad v právní praxi. Linde Praha, a.s. – Právnické a
ekonomické nakladatelství 2003

Internetové zdroje:

EUR – lex. europa. eu [online] aktualizováno 2010-05-18 [cit. 2010 – 05-10].
Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/>>.

Autores de Real Academia Española, Diccionario panhispánico de dudas 2005.
Dostupné z WWW: < <http://buscon.rae.es/dpdI/> >.

Real Academia Española [online] [cit. 2010 – 04-12]. Dostupné z WWW:
<<http://www.rae.es/rae.html> >.

Gili Gaya, Samuel: Compendidos VOX de divulgación filológica. Ortografía
práctica española, BIBLIOGRAF, S.A., 1965.
Dostupné z WWW: < <http://dropby.com/Genealogia/abreviaturas.html#nli> >.

PŘÍLOHA 1

Seznam zkratk a zkratkových slov:

a/c	A cuenta
Admón.	Administración
AEAT	Agencia Estatal de Administración Tributaria
AEE	Agencia Europea del Espacio
AEEN	Agencia Europea de Energía Nuclear
AGE	Administración General del Estado
AIU	Asociación Internacional de Universidades
a/f	A favor
apble.	Apreciable
AINSN	Administración Institucional de Sanidad Nacional
Atte.	Atentamente
Avda.	Avenida
b ^o	Beneficio
Bco.	Banco
Cap.	Capítulo
C.	Compañía
CE	Consejo de Europa
CEA	Confederación Europea de Agricultura
CECA	Comunidad Europea de Carbón y Acero
CESC	Confederación Europea de Seguridad y Cooperación
CEDI	Centro Europeo de Documentación e Información
CEE	Comunidad Europea Económica
Cdad.	Ciudad
Cgo.	Cargo
CIF	Código de Identificación Fiscal
CFI	Corporación Financiera Internacional
CMI	Comité Marítimo Internacional
Cód.	Código
COI	Comité Olímpico Internacional
CRI	Cruz Roja Internacional
Cta.	Cuenta
c/c	Cuenta corriente

c/	Calle
dupdo.	Duplicado
DNI	Documento Nacional de Identidad
Doc.	Documento
Depto.	Departado
Desct.º	Descuento
D.	Don
D. ^a	Doña
Dcha.	Derecha
d/f	Días fecha
etc.	Etcétera
Ej.	Ejemplo
EA	Estatuto de Autonomía
Excmo. Sr.	Excelentísimo Señor
E.P.M.	En Propios Manos
Fca.	Fábrica
FED	Fondo Europeo de Desarrollo
FECOM	Fondo Europeo de Cooperación Monetaria
Fra.	Factura
f/	Fecha factura
g/	Giro
g/p	Giro postal
Gob.	Gobierno
Gtos.	Gastos
Ch/	Cheque
IDI	Instituto de Derecho Internacional
IDAE	Instituto para la Diversificación y Ahorro de la Energía
INEM	Instituto Nacional del Empleo
Impto.	Impuesto
Impte.	Importe
Ilmo. Sr.	Ilustrísimo Señor
Izdo.	Izquierda
IVA	Impuesto sobre el valor añadido
Juzg.º	Juzgado

Ldo.	Licenciado
LMV	Ley del Mercado de Valores
LSA	Ley de Sociedad Anónima
LSS	Ley de Seguridad Social
LO	Ley Orgánica
LCE	Ley de Contratos del Estado
LOPJ	Ley Orgánica del Poder Judicial
LJCA	Ley de la Jurisdicción Contencioso- Administrativa
LPL	Ley de Procedimiento Laboral
L/	Letra de cambio
MCE	Mercado Común Europeo
N.º	Número
n/ref	Nestra referencia
n/escrito	Nuestro escrito
NAFTA	Área de Libre Comercio de Atlántico Norte
OCDE	Organización para la Cooperación y el Desarrollo Económico
OPEP	Organización de los Países Exportadores de Petróleo
ONU	Organización de Naciones Unidas
OECE	Organización Europea de Cooperación Económica
O.M.	Orden Ministerial
p/	Pagaré
p.b.	Peso bruto
p.n.	Peso neto
PVP	Precio Venta al Público
PNB	Producto Nacional Bruto
p.o.	Por orden
p.p.	Por poder
P.D.	Post data
Ppdo.	Próximo pasado
P.admón	Por administración
p.a.	Por autorización
PE	Parlamento Europeo
p.v.	Pequeña velocidad
PNUMA	Programa de Naciones Unidas para el Medio Ambiente

Prov.	Provincia
RDL	Real Decreto Ley
RD	Real Decreto
R.P.	Respuesta Pagada
Ref.	Referencia
SME	Sistema Monetario Europeo
STS	Sentenci Tribunal Supremo
s.b.f.	Salvo buen fin
sigs.	Siquientes
s/	Según
Sdad.	Sociedad
S.A.	Sociedad Anónima
S.C.	Sociedad en Comandita
S.L.	Sociedad Limitada
S.EuO.	Salvo error u omisión
s/n	Sin número
Sres.	Señores
s/fr	Su factura
s/r	Su remesa
S.G.	Sin gastos
s/ref	Su referencia
s/carta	Su carta
Sr.	Señor
Sra.	Señora
Srta.	Señorita
t/	Talón
TCT	Tribunal Central del Trabajo
TEAC	Tribunal Económico Administrativo Central
TS	Tribunal Supremo
TC	Tribunal Constitucional
Tlf.	Teléfono
UE	Unión Europea
UEM	Unión Económica y Monetaria
UEP	Unión Europea de Pagos

Ud.	Usted
Uds.	Ustedes
V.E.	Vuestra Excelencia
V.S.	Vuestra Señoría
Vto.	Vencimiento
V.ºB.º	Visto Bueno
Vda.	Viuda

PŘÍLOHA 2:

Seznam celexových čísel , ve kterých jsou uvedeny příklady z portálu Eur-lex.

Dostupné z WWW: <<http://eur-lex.europa.eu/>>.

52008DC0070

62010P0083C(01)

Seznam výtisků , ve kterých byly uvedeny příklady z korpusu RAE. Dostupné z WWW:
<<http://www.rae.es/rae.html>>.

Publicación: La Voz de Asturias, S.A, 2004

Publicación: Control (La Coruña), 2000

Publicación: La Voz de Galicia, S.A (La Coruña), 2004

Publicación: Pensa Española S.A (Madrid), 2004